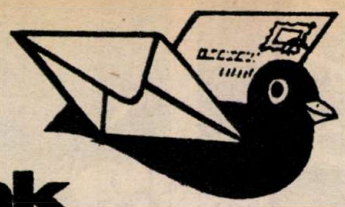

Nálunk történt, hogy...

Csapatom bizalmából részt vehettem a „Barátság úttörővonat" útján. Harmincfős csoportunk legszebb élménye az ogyesszai 100. számú iskolában tett látogatás volt. Egy fiatal tanárnő és az iskola igazgatója fogadott minket. Eleinte kicsit szokatlannak tűnt a modern épületben minden, de a nagy ablakokon beáradó fény hamar feloldotta idegenkedésünket. Gyorsan ment a barátkozás, senki sem bánta, ha egy-két hibával mondta el oroszul, amit akart, hiszen ilyenkor az arc, a kéz és főleg a barátság a legjobb segítőeszköz a beszélgetésben. Vidám hangzavar közepette cserélgettük nyakkendőinket, jelvényeinket és címeinket.

Nekünk, lányoknak nagyon tetszett a szovjet kislányok iskolai egyenruhája. Csipkével díszített barna ruhát és kis kötényt hordanak. Mindegyikükön ezt láttuk, senki sem szegte meg a szabályt.

Ezután az alsósok osztályai felé sétáltunk. A pindurka elsősöknél éppen énekóra volt. Alig tudtam megállni, hogy fel ne kapjak az ölembe egy kis barna masnis apróságot. Olyan kedves-csodálkozó arccal néztek ránk, alig tudtunk elszakadni tőlük.

Az iskola sportpályáját is felkerestük. Magyar—szovjet labdarúgómeccset játszottak a fiúk. Ez a mérkőzés igazán barátságos volt. Az ellenfelek többet beszélgettek, nevetgéltek a pályán, mint amennyit játszottak, de ezt egyik bíró sem vette szabálytalanságnak. A lányok röplabdázásban mérték össze tudásukat, de ez is inkább csak közös edzés volt.

Hamar elszállt az idő, elbúcsúztunk. A buszban — szállásunk felé tartva — egymást túlkiabálva idéztük fel újra a felejthetetlen találkozó eseményeit.

Frekot Erika, Budapest

Az Országos Úttörőelnökség már hat alkalommal rendezte meg az országos úttörő mezőgazdász versenyt. A hajdúhadházi 57. sz. Tóth József Úttörőcsapat ifjú mezőgazdászai arról híresek, hogy mind a hatszor az országos döntőig jutottak és mindig az első öt helyezett közé kerültek. A Balatonfenyvesen és Balatonbogláron megrendezett VI. versenyről második helyezéssel tértek haza. A versenycsapatban szereplő négy társunk egyhetes csehszlovákiai üdülésen vett részt. Antal Júlia, Szabó Katalin, Bodnár József és Seres Sándor sok-sok élménnyel tért haza, s érdekes beszámolókban ismertették meg minket is a csehszlovák úttörők életével.

Zöldi Anikó, Hajdúhadház

Rajunk meglátogatta a rácalmási gyermekotthont. A hosszú utat gyalog tettük meg, s útközben elpróbáltuk a „Kisgömböc" című dramatizált jelenetet, melyet korábban a kulturális szemlén szerepeltünk nagy sikerrel. Játékokat, édességet és a „Kisgömböc"-öt vittük a kicsiknek. A 2—4 éves gyerekek nagy örömmel fogadtak minket, s bizony, kicsit nehéz volt elbúcsúzni tőlük. Megígértük, hogy hamarosan ismét meglátogatjuk őket, de addig is gondolatban őrizzük mosolyukat és ákombákom rajzaikat naplónkban.

Keresztes Anikó, Dunaújváros

A múlt esztendőben táncszakkört alakított csapatunk. Tavaly a kulturális seregszemlén megyei 5. helyezést értünk el. Idén is készülünk a nagy versenyre, 25 szakköri tag jár szorgalmasan a próbákra. Vidáman tanuljuk az újabb és újabb táncokat, a bonyolult lépéseket, mert tudjuk, hogy sikert csak szorgalmas munkával érhetünk el.

Pályi Enikő, Nyírbátor

A 34. ÉS 35. SZÁMOK REJTVÉNYEINEK NYERTESEI

Czomba Ildikó Nagydobos; László Gábor, Nagydobos; Nagy Erzsébet, Esztergom-kertváros; Nagy Katalin, Szentistván; Általános Iskola 7. osztály, Vasboldogasszony; Izidor Gyula, Tatabánya; Rump Zoltán, Nagybátony; Dávid Zsolt, Gyoma; Frányó István, Dunaszekcső; Örsi Tamás, Törökszentmiklós; Kazár János, Czuth Ágnes, Békéscsaba; Kerner Marcella, Herend; Kovács Marietta, Szombathely; Kertész Bertalan, Tiszabezdéd; Kiss Anikó, Orosháza; Reisinger Zsolt, Győr; Tóth Ildikó, Kazincbarcika; Kertai Julianna, Pápa; Hamzsik Mária, Mándok; Kovács Irma, Laczó Kornélia, Farkas András, Budapest; Kondor Anna, Tóth Árpád? Tiszafüred; Szorocsán Ditta, Tábi Marika, Karácsond; Madarasi Csilla, Hajdúböszörmény; Kendi Ferenc, Ibrány; Domoszlai Aranka, Mátrafüred; Kaposi Mária, Tengőd; Fodor Hajnal, Pápa: Deák Emma, Püspökladány; Makai Tünde, Mosonmagyaróvár; Matkó György, Sárhat; Emi Miklós, Alsóregmec; Várszegi Margit, Békéscsaba; Bíbor Éva, Kővágóörs; Répási István, Leninváros; Juhász János, Makó.

Mit üzen a Pajtás?

Következő leveletekben már február eseményeiről, vállalásaitok, megbízatásaitok teljesítéséről számoljatok be.

Gagarin raj, Salgótarján; Radványi Mónika, Baja; Galambos Erzsébet, Feketeerdő; Lustyik Ágnes, Szarvas; Tóth Ágnes, Szekszárd; Parragi Gyöngyi, Pókaszepetk; Kovács Gyula, Mindszent; Szima Andrea, Alsózsolca; Csábi Enikő; Újszász; Mészáros Anikó, Bokány; Cserháti Erika, Jászalsószentgyörgy; Erdei Csaba, Hajdúszoboszló, Müller Edit, Sárosd; Szurmay Magdolna, Veszprém; Kántor Yvette, Zamárdi; Huszár Mária, Bükkszék; Kovács Mariann, Szeged; Farkas Katalin, Esztergomkertváros; Daragó Judit, Tiszagyulaháza; Tóth Ferenc, Szécsi Mihály, Katanich Gabriella, Kálmán Margit, Gál Róbert, Mindszent; Barta Kornélia, Noszvaj; Ézsiás Csilla, Jászberény; Kőszegi Ilona, Hajdúdorog; Lucza Edit, Szücs Ildikó, Szentes; Vass András, Nyírpazony; Sepsi István, Tiszakeszi; Kovács Erzsébet, Fehér Erzsébet, Százhalombatta; Szentirmay Éva, Gyöngyöshalász; Klajbár Sándor, Kecskemét; Bodrogi Orsolya, Gyöngyös; Bagi Erzsébet, Tótkomlós; Bardi Terézia, Beregdaróc; Barátság Őrs, Vidámság Őrs, Jászszentandrás; Rusz Beáta, Gávavencsellő; Fodor Tünde, Székesfehérvár; Pál Mariann, Felsőtárkány; Szabó Ildikó, Kistelek; Kovács Katalin, Domoszló; Kereszturi Mária, Sarkad; Horváth Mária, Dunaföldvár; Fazekas Olga, Kötegyán; Bősze Zsuzsa, Sopron; Herczog Gábor, Szentendre; Wanhall József, Győr; Szomor Erika, Szigetújfalu; Zelizi Piroska, Ebes; Ibolya őrs, Izmény; Mészáros Márta, Szolnok; Rabi Ildikó, Zalaistvánd; Vidra Katalin, Zirc; Harsányi Csilla, Varga Zsuzsanna, Szentes; Király Melinda, Dalmand; Rozmayer Ibolya, Törökbálint; Bajdik Mária, Nagykáta; Zalka Máté Úttörőcsapat, Budapest; Szücs Judit, Sajószentpéter, Solymosi Piroska, Tépe, Holcsik Erika, Pusztaszer; Galbicsek Margit, Békéscsaba; Sóti Erika, Sirok; Szabó János, Lenti; Balogh Zsuzsa, Bicske; Molnár Ildikó, Gödfelső; Takács Éva, Papp Andrea, Mindszent; Tőszenberger Györgyi, Szentes; Petőfi raj, Szikszó; Vámosi Ildikó, Sopron; Borsi Erika, Székkutas; Kutasi Róbert, Budapest; Bóna Emília, Csorna; Horváth Judit, Szalapa; Lukács Pál, Kisújszállás.

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: VASVÁRI FERENC

Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: 1397 Budapest Jászai Mari tér 5.

Telefon: 326-733, 321-541, 321-989.

Postafiók: 1397 Bp. 62. Pf. 508.

Kiadóhivatal: 1965 Budapest, Révay u. 16. Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI 1900 Budapest, József nádor tér 1.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: Egész évre 72 Ft, I. félévre 40 Ft, II. félévre 32 Ft.

78.0052 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: SOPRONI BÉLA vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő: PORKOLÁB CSABA

A csapdák titka 6.

78|4

XXXIII. ÉVF. • 1978. JANUÁR 26. • ÁRA: 2,– Ft.

PAJTÁS

A „KINTIEK”

Vajon minden gyerek okosan gazdálkodik-e a tanítás és a tanulás után fentmaradt szabad idejével? Vajon egy 10-14 éves fiú vagy lány életében jut-e idő a tanulás mellett a játékra, a pihenésre?

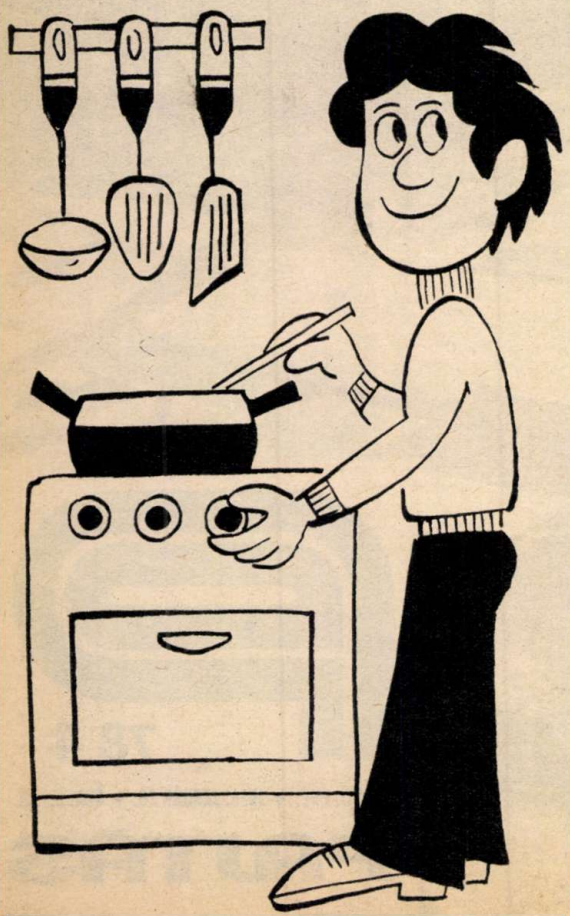

Ha tanítás után kilépsz az osztályból, két út áll előtted: vagy hazamégy, vagy irány a napközi! A két út külön életmódot jelent: a napközisek délutáni (vagy délelőtti) programját is az iskola határozza meg, a „kintiekét” pedig ők maguk. A tanuláshoz szükséges idővel tehát nem gazdálkodnak egyformán.

Harmincöt budapesti hatodik, hetedik és nyolcadik osztályos úttörőnek öt-öt kérdést tettem fel, a saját otthoni életükkel kapcsolatosan. Érdekes válaszokat kaptam!

— Hol ebédelsz?

— Hazamegyek, megfőzöm az ebédemet és jól bekajálok! (I. Sándor)... Anyuék este megfőzik az ebédemet, én meg másnap délben megeszem hidegen (M. György)... Elhozom a vendéglőből, megmelegítem és megeszem... Vendéglőben ebédelek... Megmelegítem a tegnap főzött ebédemet (sokan).

— Hogyan tanulsz?

— Megebédelek és rögtön nekiülök a tanulásnak, hogy letudjam (B. Tamás)... A barátnőmmel együtt tanulunk (K. Mária)... Előbb az írásbeli feladatokat csinálom meg, aztán jön a magolni való (G. Ferenc)... Anyu ötre jön haza, akkorra megtanulok mindent, mert kikérdezi (K. Kálmán)... Állandóan tanulok, mégsincs eredménye (F. Zoltán).

— Mivel foglalkozol a tanuláson kívül?

— Nagyon szeretek egyedül lenni, bár unatkozom is egy pár órát. Ilyenkor gondolkodom, hogy mit csináljak, de rendszerint nem jut eszembe semmi (H. Ildikó)... Nem szoktam unatkozni, mindig találok magamnak elfoglaltságot (B. Tamás)... Többen: — Moziba megyek a barátaimmal... Magnózunk... meccsre, könyvtárba, színházba, hangversenyre, operába, a műjégre, a parkba, a belvárosba járok, vagy a barátaimhoz... Néhányan: nem járok sehova, hozzám se jöhet senki... Csak a kutyámmal játszom... Én nem tanulok, alszom, mászkálok a városban, egyébként csak ülök és élek (S. Bea).

Szakkörre, különórára a megkérdezettek nagyobb része jár.

— Segítesz az otthoni munkákban?

— Nem, inkább lefekszem az ágyra és nézem a plafont (K. Mária)... Főzök a testvéreimnek is, mosok, varrok rájuk (B. Mária)... A legtöbben: — Bevetem az ágyat, porszívózok, mosogatok, takarítok, bevásárolok, összerakom holnapra a táskámat.

— Mi a hobbyd?

— Nincs hobbym, nagyon elfoglalt gyerek vagyok (S. Ágnes)... Lemezeket, magnószalagokat gyűjtök és gitározok (B. Tamás)... Dekorálom a szobámat képekkel, plakátokkal (többen)...

Sokan gyűjtenek színészképeket, bélyeget, képeslapot, lemezt.

— Szívesen lennél napközis?

— Nem, mert a napköziben megszabják, hogy mikor mit kell csinálni, akár van hozzá kedvem, akár nincs (U. Gabriella)... Én lennék, de anyukámnak segíteni kell otthon (H. Kálmán)... Nem, mert nem hallgathatok magnót, rádiót (N. Tünde)... Jobban szeretem én beosztani a napirendemet (H. György)... Nem, mert nem szeretem a napközis kosztot, mert nem lehet tanulni, mert lökdösnek, kiabálnak és otthon kell pótolni a tanulást (többen)... A napközi elképesztő, oda a legrosszabbak járnak (C. Anikó).

Így válaszoltak kérdéseimre a kintiek, vagyis az otthon tanuló gyerekek. Néhány kivétellel önállónak, sorsukkal elégedettnek bizonyultak. Válaszaikban volt egy ki nem mondott tény: szüleik megbíznak bennük.

De vajon mindenki megérdemli-e ezt a bizalmat?

Harmincöt közül csak H. Kálmán nyilatkozott kedvezően a napközisek életéről, de személyes tapasztalatra egyik sem hivatkozott. Legközelebb egy jó napközis csoport véleményét szeretném megírni, várom tőlük a meghívást.

Gebri Antal
Fotó: Wagner Margit

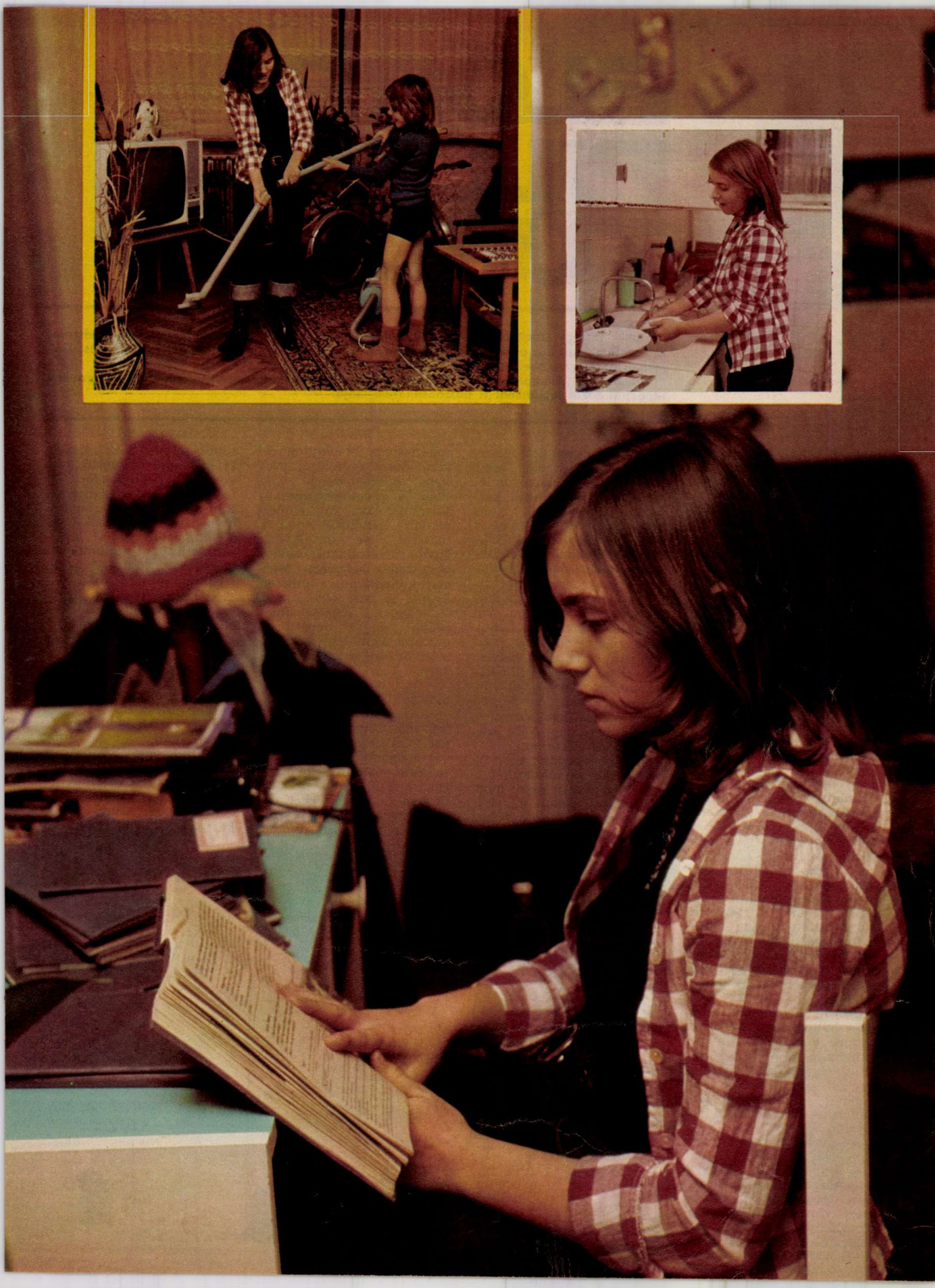

ELŐRE PILLANTÓ TÜKÖR

Írtunk már egy szocialista brigádvezetőről, aki az őrsvezetők számára mondott jó módszereket, szóltunk már egy párttitkárról, akivel a zászlóvivő szép feladatairól beszélgettünk. Most leginkább az őrsvezetőhelyettesek figyeljenek . . .

Hogy miért „Előrepillantó tükör" a sorozat címe? Mert a ma viselt úttörőtisztségben szerzett tapasztalatokat felnőttként is hasznosíthatjuk majd.

— Mi a véleménye arról, hogy a helyettesről általában úgy vélekednek, hogy az *csak* helyettes? — kérdem Opris Jánosnétól, a MAHART Szakszervezeti Tanácsának titkárától, aki pár napja még a helyettesi tisztséget töltötte be.

— Igen úgy tűnik, hogy a helyettesnek nincs elhatárolt feladatköre, valójában azonban ez nem így van. A vezető irányítja, működteti a szervezetet, a helyettes meg módszereken töri a fejét, hogyan lehetne a legjobban megvalósíttatni az elképzeléseket. Az ő dolga elsősorban, hogy a vállalati munkatervet összehangolja a szakszervezet terveivel, pontosabban, hogy a szakszervezeti terv a vállalati tervbe épüljön. Gondolom, amikor a gyerekek az őrsben tervet készítenek, ugyanígy figyelembe veszik az iskola házirendjét, a csapatvezetőség célkitűzéseit. A tervkészítés, pontosabban annak összeállítása nálunk a helyettes dolga. Előtte persze sokféle tanácskozáson javaslatokat kérünk minden egyes embertől. Annál jobb a terv, minél többen adnak hozzá ötletet.

Csörög a telefon, hosszan hallgat egy panaszost, aztán végtelenül kedves hangon mondja, hogy a vállalati jogász majd segít az ügyben és „. . . tessék csak bejönni, személyesen jobban lehet beszélgetni a dologról . . . "

Kérdeznem sem kell, folytatja:

— Úgy alakult, hogy a helyettes fogja össze az emberi problémákat. Talán mert ő mindig megtalálható. Esküvő, születés, temetés, névadó ünnepség, nyugdíjas búcsúztatás . . . Valaki beteg, meg kell látogatni, valaki panaszkodik, hogy rosszak a munkakörülményei, valakinek lakás kellene, egy óvodásnak nincs helye az óvodában, segélyt kér egy dolgozó . . . Az emberi kapcsolatok elmélyítésében igen nagy szerepe van a helyettesnek. Az úttörőőrsben is. Kisírt szemmel, vagy kialvatlanul jön egyikük az iskolába? Lehet, hogy megkérdezik a többiek: mi baja, de a helyettes érezze ezt a kérdést kötelességnek. És ha baj van, akkor segítsen. Az őrsben is vannak is ünnepek: névnap, születésnap. Nem szabad ezeket elfelejteni.

— Nem vagyunk elég figyelmesek egymáshoz?

— Azt vettem észre, hogy mindenen gyorsan túl akarunk lenni, folyton rohanunk valamerre és ebben a rohanásban érzelmileg eltávolodunk egymástól. Nekem szívügyemmé vált, hogy a hivatalos munkakapcsolatokon túl, emberi módon becsüljük meg a másikat. Ne bírálgassuk egymást céltalanul, csak a veszekedés kedvéért. Minden kollektívában, minden őrsben is van legokosabb, legerősebb, legszorgalmasabb . . . de azt nem hangoztatni kell, hanem gyümölcsöztetni a közösség javára.

— Ezt nagyon nehéz irányítani.

— Nem nehéz. A helyettes, aki összeállítja a tervet és odaírja a felelős nevét a feladat mellé, a végrehajtás során ellenőriz. Hozzáfogott-e már az illető a munkához? Kell-e neki segítség? Megtartja-e az adott szavát? Ha minden rendben, nem lesz céltalan és egymást sértegető, veszekedős összejövetel. Az ígért szó megtartása persze a helyettes jellemtárából se hiányozhat. Senkiéből. Csak olyat ígérjünk, amit biztosan teljesíteni tudunk. Az ígéret előtt kell jól meggondolni mindent.

— Tervelőkészítés, tervösszegezés, ellenőrzés, emberi kapcsolatok ápolása . . . nagyjából ez a helyettes feladata.

— Igen, nagyjából.

Mindez pedig megköveteli, hogy szakszervezeti titkárhelyettesnek, no meg őrsvezető-helyettesnek olyan embert válasszunk, aki türelemmel fogadja az embereket ügyes-bajos dolgaikkal, aki szívesen segít, intézkedik ügyeikben és — egyáltalán — szeret másokért sok mindent tenni.

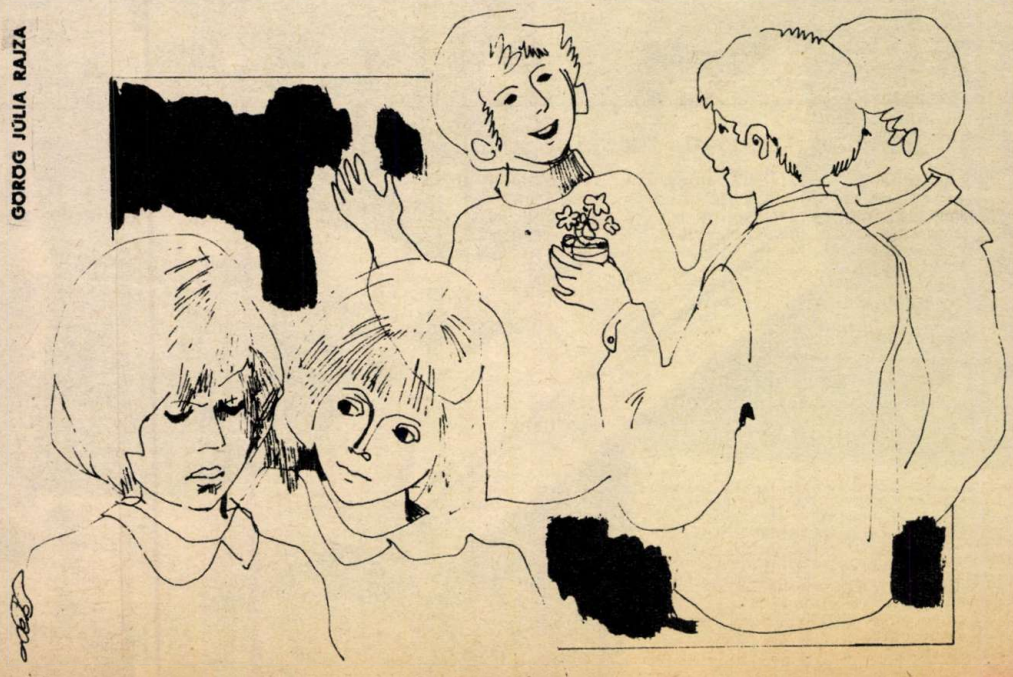

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

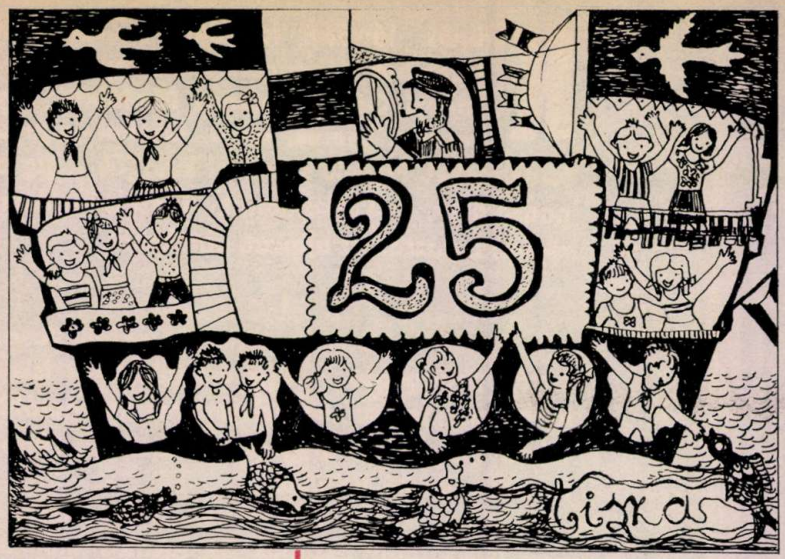

ÚTTÖRŐHÁZI JUBILEUMOK

A nyíregyházi Szamuely Tibor Úttörőház fennállásának 25. évfordulójára jubileumi úttörőnapokat rendezett.

Ugyancsak fennállásának negyedszázados évfordulóját ünnepelte a szolnoki Tisza Antal Úttörőház. Az évforduló alkalmából megrendezett jubileumi héten az úttörőház régi vezetői és aktívái mai vezetőkkel és aktívákkal találkoztak.

A MŰZEUM IFJÚ BARÁTAI

A múzeumok feladata, hogy megismertessék a művészeti alkotásokat. De ahhoz, hogy a közönség eljárjon a kiállításokra, egy kicsit értenie és szeretnie is kell a művészeteket. A Szépművészeti Múzeumban hetente háromszor képzőművészeti foglalkozásokat tartanak óvodásoknak, kisdobosoknak, úttörőknek. Játékosan ismerkednek a műalkotásokkal, a formázás módszereivel.

KÖSZÖNJÜK A MEGHÍVÁST!

Köszöntjük azt a sok kedves levelet, melyben olvasóink meghívták szerkesztőségünket Télapóváró ünnepségükre, fenyőfaünnepükre, szilveszteri mulatságukra, vagy vidám karneváljukra. Sajnos mindenhova nem juthatunk el, de gondolatban veletek szórakoztunk.

A PÁSTON

A Csepeli Sportklub fővárosi, V. kerületi, Engels téri vívótermét hetenként háromszor általános iskolások népesítik be. A harminc gyerekből álló tőrcsapatban nyolc hetedikes és nyolcadikos tanuló már aktív versenyző. A nemrég megtartott országos ifjúsági bajnokságon Hortobágyi Gabriella második lett.

A HÉT VICCE

— Hogyan boldogulsz az új kerékpárral?

— Jól. Egyikünk állandóan javítás alatt áll.

Pi

A Paltás TÁVIRATI IRODÁJA JELENTI

TUDOMÁNYOS-TECHNIKAI HÉT

A berettyóújfalui 457. sz. Zrínyi Ilona Úttörőcsapat tudományos-technikai hetet rendezett. A hét programjában pályamunkák kiállítása, természettudományos és pályaválasztási filmvetítés, rejtvényfejtés, egy műteremlátogatás, nyílt szakköri napok és különböző vetélkedők szerepeltek.

MŰSZAKI EMLÉK

A MÁV Északi Járműjavítójában helyreállították egy Kandó rendszerű villanymozdony „lelkét", az elektromos fázisváltó villamosmotort. A csaknem három méter átmérőjű berendezés az 1930-as évek elején Magyarországon először üzembe állított Kandó mozdonyt hajtotta. Az értékes műszaki emléket a Közlekedési Múzeumban állítják ki.

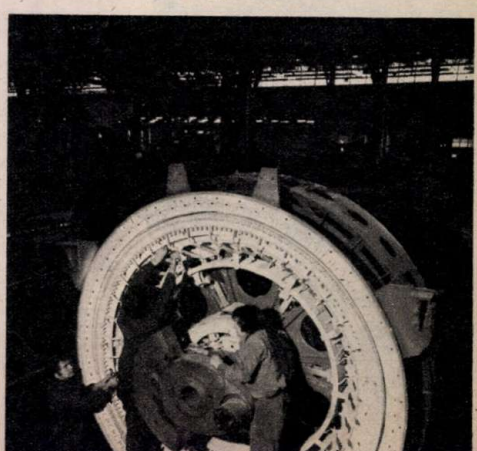

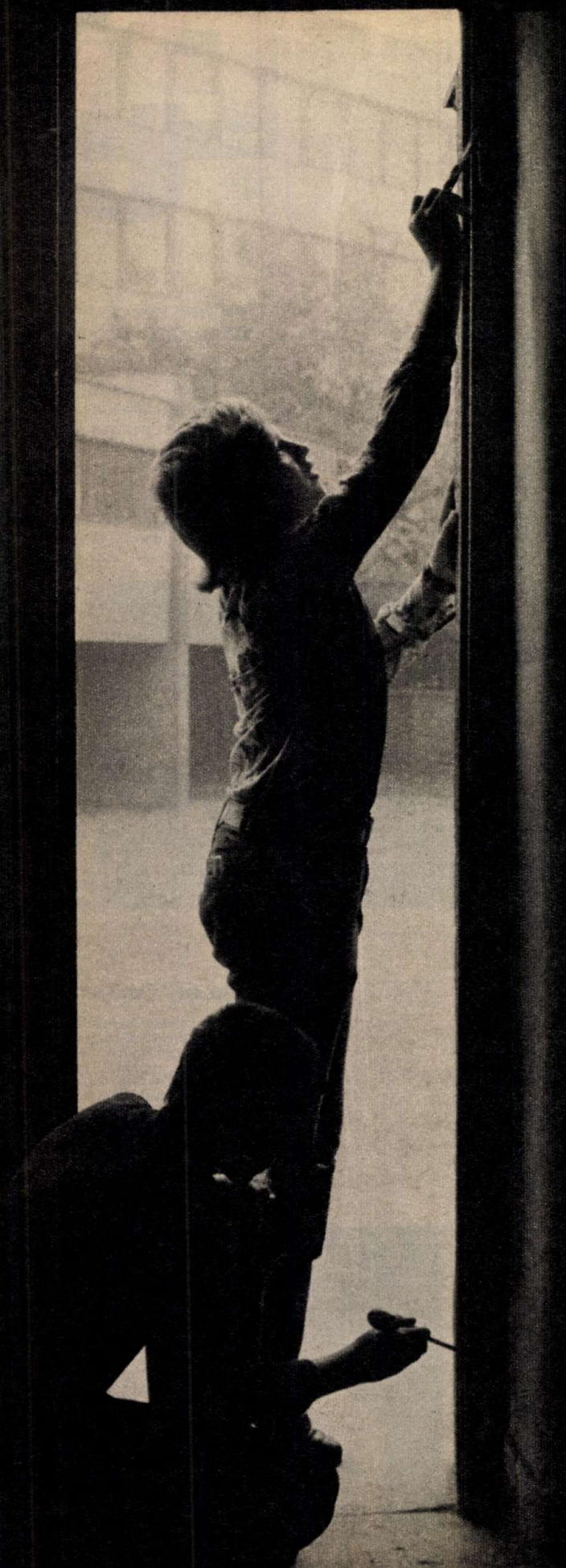

Különös látvány fogadja a látogatót szombat délutánonként a győri Gárdonyi Géza Általános Iskolában. Egy csapat gyerek, tollal, füzettel járja a tantermeket. Figyelő szemmel kutatják végig a padsorokat, bekukkantanak a szekrényekbe, végigpásztázzák az ajtókat, ablakokat.

1.

— Tavaly született az ötlet — meséli Vasas István pedagógus. — Úgy éreztük, hogy iskolánk berendezéseinek, felszereléseinek apróbb hibáit magunk is meg tudjuk javítani. Létrehoztuk a javító brigádot.

— Mihez kell érteni ebben a brigádban?

— Elsősorban asztalos és lakatos munkát végzünk, de felügyelet mellett a meghibásodott elektromos berendezéseket is megjavítják a gyerekek. Szombatonként csak a hibákat mérjük fel, az igazi munkára kedden kerül sor.

Senki se gondolja, hogy a „javító brigád" csak apró-cseprő bajok orvoslásához ért. Ők készítették el fából az iskola egyik folyosójának szép falburkolatát.

2.

Nemes Péter, a brigád egyik erőssége. Igazi asztalosként kezeli a gyalut, a fűrészt.

— Mi szeretnél lenni?

— Még nem tudom egészen pontosan.

— Miért lettél a brigád tagja?

— Nagyon jó időtöltésnek tartom a barkácsolást, a fúrást, faragást.

Knaut András, a brigád vezetője szerény, visszahúzódó. Amikor a brigádról kérdezzük, így beszél:

— Mi otthonunknak érezzük az iskolát. Éppen ezért gyógyítgatjuk horzsolásait, ezért próbáljuk új köntösbe öltöztetni — amennyire az erőnkből futja.

3.

A győri Gárdonyi Géza Általános Iskolában úgy érzik, hogy akciójuk országos figyelmet érdemel. Vasas István így beszélt erről:

— Jó lenne, ha máshol is követnék a példánkat. Egy nagy mozgalom lehetne belőle, amelynek az lenne a lényege, hogy az iskolák a miénkhez hasonló javító brigádokat alakítanának, amelyek felmérnék az apróbb hibákat és meg is javítanák azokat.

Íme a lehetőség, akiket érdekel, írjanak a győri Gárdonyi Géza Általános Iskola címén Vasas Istvánnak (Győr, Lenin út 49.).

B. F.

Fotó: Szalay Béla

VEDD ÉSZRE ÉS JAVÍTSD KI !

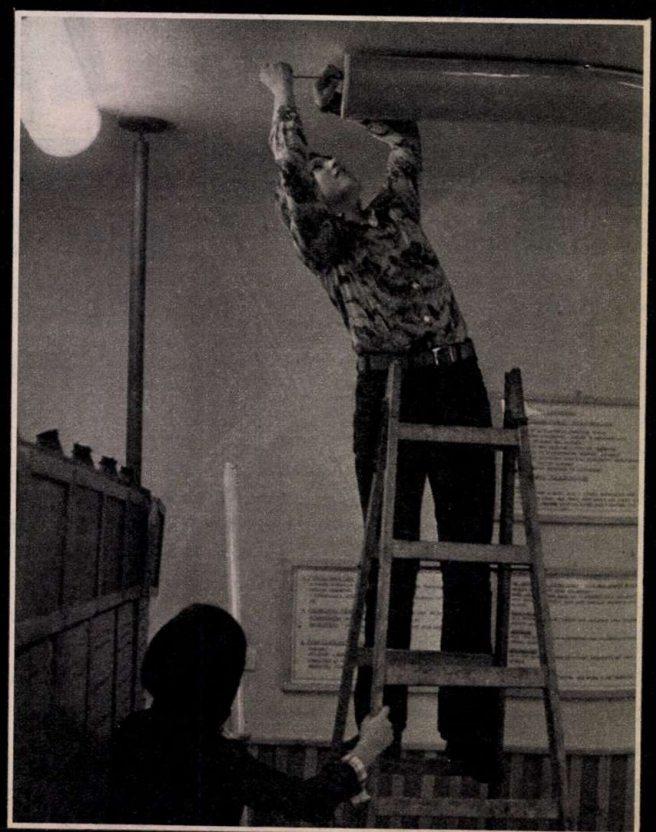

PÁLYAVÁLASZTÓK!

A Csepel Művek Szolgáltató Vállalata a következő szakmába iskoláz be szakmunkástanulókat:

- IRÁNYÍTÁSTECHNIKAI MŰSZERÉSZ (ÉRETTSÉGIZETTEK RÉSZÉRE),
- BÁDOGOS,
- ÁCS-ÁLLVÁNYOZÓ,
- SZERKEZETI LAKATOS,
- SZIGETELŐ (TETŐFEDŐ),
- ÉPÜLETGÉP-SZERELŐ,
- ÉPÜLETBURKOLÓ,
- KÁRPITOS,

- VILLANYSZERELŐ,
- GÉPLAKATOS,
- ELEKTROLAKATOS,
- CSŐHÁLÓZAT- ÉS BERENDEZÉSSZERELŐ,
- ESZTERGÁLYOS,
- ÉPÜLETASZTALOS,
- KŐMŰVES,
- SZOBAFESTŐ-MÁZOLÓ,
- TAPÉTÁZÓ,
- ÜVEGES,
- HEGESZTŐ.

KOLLÉGIUMI ELHELYEZÉSRŐL GONDOSKODUNK vidéki fiúk részére: kőműves, bádogos, lakatos, esztergályos, hegesztő, szerkezeti lakatos, asztalos és épületburkoló szakmában.

TÉRÍTÉSMENTES ÉTKEZTETÉS!

TÁRSADALMI ÖSZTÖNDÍJ: 250–500 Ft-ig!

Az ifjú szakmunkásoknak 2 éves, illetve 3 éves esti iskolákban módjukban áll az érettségi bizonyítványt megszerezni, majd ezt követően technikusi minősítő vizsgát tenni.

Azoknak a fiataloknak, akik szakmunkásképzettségüket vállalatunknál szerzik meg, PÁLYAKEZDÉSKOR EGY ALKALOMMAL 5000 Ft rendkívüli juttatást adunk.

Jelentkezni lehet: a CSM SZOLGÁLTATÓ VÁLLALAT tanulmányi osztályán,

Kelemen Lajos és Csonka Kálmán pályaválasztási felelősnél.

CÍM: 1751 BUDAPEST, (CSEPEL) 1. PF. 99.
Telefon: 278-600/28–40-es mellék
131-860/28–40-es mellék.

Taurus

SZABOLCS—SZATMÁR MEGYEI FIATALOK FIGYELEM!

A Taurus Gumigyár Nyíregyházán szeretettel vár benneteket GUMIGYÁRTÓ szakmunkástanulóknak. A rohamosan fejlődő, modern technológiával dolgozó gyárunkban szükség van jó szakmai felkészültségű, elméleti és gyakorlati tudású szakemberekre.

Főleg kémiai érdeklődéssel rendelkező fiúk és lányok jelentkezését várjuk. Tanulóidő: 3 év.

Tanulóink a tanulóidő alatt havonta évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően 110–650 Ft-ig terjedő ösztöndíjat kapnak, ezen felül társadalmi ösztöndíjat is fizetünk részükre, 250–450,– Ft-ig terjedő összegben. Nyári szakmai gyakorlatuk idején a legkiválóbb tanulóink 20 napot az NDK-ban töltenek, gyárunk költségén. Végzett tanulóinknak lehetőséget nyújtunk a továbbtanuláshoz. Elméleti képzés Nyíregyházán a 107. sz. „Mező Imre" Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati képzés gyárunk tanműhelyében és üzemeiben folyik.

Érdeklődni és jelentkezni lehet a TAURUS GUMIGYÁR SZEMÉLYZETI ÉS OKTATÁSI CSOPORTJÁNÁL 4400 NYÍREGYHÁZA, DERKOVITS U. 107.

Ha megszemléled ezeket a képeket, bizonyára azt hiszed, hogy egy textilgyár mindennapi életébe pillantatnak be. Egy olyan üzemébe, ahol elég sok a munka, és a szólásmondással élve: győzni kell cérnával. No, de: ki az, aki a sok munkát is el tudja végezni, mégpedig könnyen és jól? Egyszerű a válasz. Aki érti és szereti a mesterségét.

Azok a fiatalok, akiket a képeken látsz, ma még csak tanulók. A Bolyai János Textilipari Szakközépiskola növendékei.

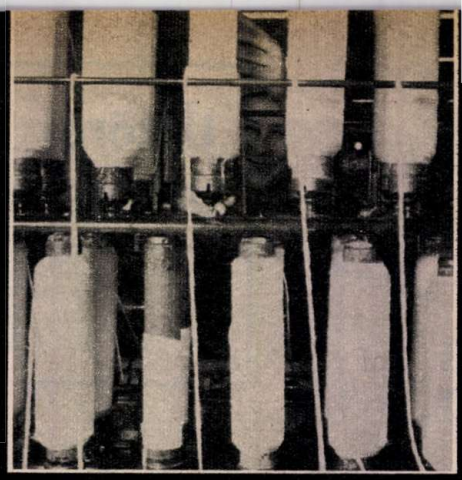

Tanulnak, mert a fonás, a szövés hurkolás mesterei akarnak lenni.

Te, aki pályaválasztás előtt állsz, s úgy érzed, hogy e képek felkeltették az érdeklődésedet, írj az iskolának (1055 Budapest, V., Markó u. 18–20.), kérj tanácsot: hogyan lehetnél textilipari szakközépiskolás.

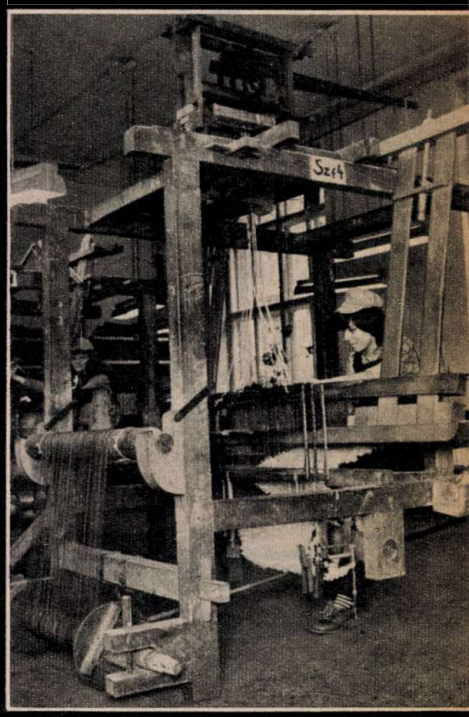

GYŐZZÜK CÉRNÁVAL

FEBRUÁR

TELEVÍZIÓBAN

Februárban, Korniss Péter Balázs Béla-díjas fotóművész vezetésével tovább folytatódik a **Telefénykép** című sorozat.

Jubileumi, 100-ik adásához érkezett a **Tízen Túliak Társasága.** Az ünnepi magazinműsorban újra láthatjátok a TTT legemlékezetesebb pillanatait, s találkozhattok az első adások gyerekriportereivel is.

A **Nádparipán** című irodalmi, művészeti sorozatban Barcsay Jenő festőművész, a Képzőművészeti Főiskola tanára vall gyerekkori emlékeiről, élményeiről.

Új műsorral találkozhattok február 12-én. A **Muzsikáló szerszámok** címet viselő húsz perces film bemutatja, hogyan szólalnak meg, s hogyan szólaltathatók meg a mindennapi környezetünkben levő tárgyak. Az érdekes adásban a Sebő együttes gondoskodik a muzsikáról.

A jól ismert és népszerű műsorok közül újra jelentkezik a **Csak gyerekeknek** című rajzfilm-összeállítás, a **Kuckó** és a **Perpetuum Mobile.**

ÉRDEKEL A FÖLDRAJZ?

Akit a földrajz és a történelem érdekel, látogasson el a Természettudományi Múzeumba, ahol február 14-én a Duna-Zúghegység és Esztergom tájairól, emlékeiről hallgathat érdekes előadást.

GRAFIKAI KIÁLLÍTÁS

„Nem tudok fényképezni. Írásban sem tudom kifejezni magam. A rajz az egyetlen, amellyel gyorsan feljegyezhetem mindazt, amit magam körül látok" — vallja Makrisz Zizi grafikusművész. S, hogy mit örökített meg világjáró útjain, hazai barangolásain, ti is megtudhatjátok, ha meglátogatjátok a Helikon Galériát. A kiállítás — (Bp. V., Eötvös Loránd u. 6.) február 5-ig tart nyitva.

Úttörő-programok

Február hónap legnagyobb eseménye a CIMEA megalakulásának jubileuma. Két évtizeddel ezelőtt, 1958. február 15-én jött létre a DIVSZ keretén belül a Gyermek- és Serdülőkori Mozgalmak Nemzetközi Bizottsága, amely a világ haladó gyermekszervezeteit fogja össze. A jubileum alkalmat ad a CIMEA munkájának megismerésére. A sajtó, a rádió és a tévé segítségével betekinthettek a testvérszervezetek életébe. Az úttörőzsebkönyv 27. olda-

Így élt Kolumbusz

„Az őrök nappal valami halvány sávot kerestek a látóhatáron, éjszaka pedig megcsillanó tűzfény látványában reménykedtek. És: semmi. Már két hónapnál hosszabb ideje: semmi. A hajók pedig, három dióhéj a végtelen óceánon, csak haladtak konokul és bizakodva nyugat felé, s a három hajó fedélzetén szolgáló tengerészek közül egyre többen aggódtak, életükért reszketve, hogy az út végén is majd a Semmi vár rájuk. A földkorong széle a világ vége, ahová eljutni ennyit jelent: lezuhanni az űrbe.

A Tengernagy pedig szűk kabinjába zárkózva, iránytűje, földabroszai és hajónaplója fölé görnyedt, várta a biztos csodát, ami az ő részére nem lesz csoda, hanem előbb-utóbb feltétlenül bekövetkező valóság . . ."

Erdődy János új könyvében a felfedezőt, a tengerészt, utazót és a kereskedőt mutatja be. Azt az embert, akit nemcsak egy nemzet, s nem is csak egy világrész, de az egész emberiség a maga fiának érez és vall. Ki is volt Kolumbusz? Ez a különös férfi, akit itáliai szülőföldjén Cristoforo Colombo néven emlegetnek, választott, második hazájában a spanyolok Cristobal Colonnak, az angolok Christopher Columbnak hívnak, a franciák Cristophe Columbnak mondanak, német földön Cristoph Kolumbus, orosz nyelven Hrisztofer Kolumb, magyarul pedig Kolumbusz Kristófként ismerünk?

Ki volt, s milyen utat tett meg, milyen harcot vívott a spanyol udvarban, tisztjei, legénysége között, hogy új földrészeket fedezhessen fel? Merre járt, kik voltak barátai, ellensége, kik támogatták, s kik gátolták abban, hogy elérhesse célját? Hogyan élt, s hogyan halt meg?

A kötet a Móra könyvkiadó Delfin-sorozatában jelenik meg.

A BÁBMŰVÉSZET TÖRTÉNETE

Február utolsó hetében harmincadik születésnapját ünnepli az Állami Bábszínház. Ebből az alkalomból — az érdekes előadásokon kívül — egy kiállításra hívjuk fel figyelmeteket. A Petőfi Irodalmi Múzeumban megismerkedhettek a magyar bábművészet történetével, a leghíresebb bábokkal, a legújabb darabok főszereplőivel. Vasárnap délelőttönként pedig 11-től bábelőadással vár benneteket az Állami Bábszínház társulata.

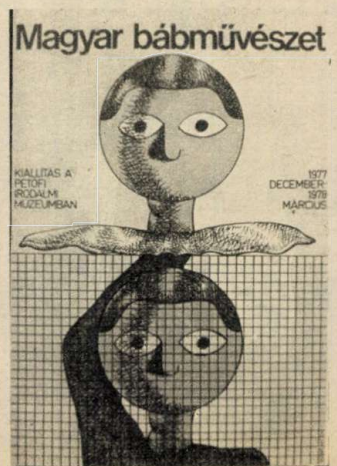

lán levő ajánlások közül válasszátok ki azokat, amelyeket feltétlenül szeretnétek megvalósítani.

Van még ebben a hónapban egy másik jubileumi évforduló is. Hatvan évvel ezelőtt, 1918. február 23-án alakult meg a szovjet Vörös Hadsereg. Ez különösen az úttörőgárda egységek részére jelent kiemelt feladatot. Folytassátok a novemberben megkezdett honvédelmi vetélkedőt. Rendezzetek nyílt napot, hadd ismerjék meg mások is az úttörőgárda tevékenységét.

A kulturális szemle résztvevőit figyelmeztetjük: e hónapban zajlik a Kazinczy-verseny csapatfordulója.

A tudományos-technikai úttörőszemle városi, kerületi, járási fordulóját február 20–21-én tartják meg.

E hónap a jókedv, a vidámság időszaka, amit egy szóval így fejezzük ki: farsang. Az idén – a CIMEA jubileumán – olyan karnevált rendezzetek, amely a Föld különböző országaiban élő gyerekek életét, jókedvét, egyűvé tartozását jelképezi.

Figyeljétek lapunk sportrovatát! Ebben a hónapban hirdetjük meg a PAJTÁS KUPÁK idei versenysorozatát.

Olvassátok el az úttörőzsebkönyv 28. oldalán levő javaslatokat!

GYERÜNK MOZIBA!

Februárban izgalmas kalandfilm vár benneteket a moziban.

A színes, szinkronizált NDK mesefilm hőse kis Fülöp – ahogy már nevéből is sejthetitek – aprócska termete miatt bánkódik. Arról ábrándozik, hogy egyszer majd valami nagy tettet hajt végre, s felfigyelnek rá az emberek. Áima egy napon valóra válik, varázsfurulyát kap ajándékba, mellyel – ha szorgalmasan gyakorol – megváltoztathatja a körülötte levő tárgyak nagyságát. Meddig tart a csoda? Megtudhatjátok, ha megnézitek a KIS FÜLÖP című új filmet. (Bemutató: február 2-án).

Romantikus tájakra, hatalmas vizekre, különös emberek közé kalauzolja nézőit A FEKETE KALÓZ című színes, olasz kalandfilm. A történet messzi Venezuelában játszódik, ahol a fekete kalóz él, s vívja harcait. Nagy csaták, kalandok követik egymást, kudarcok és győzelmek, melyeket az elszánt kalózkapitány vív ellenségeivel. (Bemutató: február 9.)

Rádióban

Hangjátékaink közül a **Kőszívű ember fiai**-t ajánljuk mindazoknak, akik az irodalom mellett a történelmet is kedvelik. A három Baradlay fiú sorsa történelmi fordulóhoz, az 1848-as esztendő forradalmi eseményeihez kötődik. Ödön, a diplomatának szánt legidősebb testvér, Richárd, a huszártiszt, s a legkisebb, alkata ellenére hőssé érlelődő Jenő élete nemcsak olvasva, hallgatva is komoly élményt ígér. Baradlaynét Lukács Margit, a három fiút Bitskei Tibor, Szabó Gyula és Tordy Géza játssza. Rendező: Varga Géza. (Február 9. K. 19.15., február 12. K. 18.15.)

A **Történelmi arcképcsarnok** februári adása Adam Miczkiewiczről, a kiváló lengyel költő-forradalmárról szól. Versei, publicisztikái életrajzi adatai mellett hiteles vallomást tesznek a művész, a forradalmár, az ember rokonszenves nagyságáról. (Február 8. K. 15.10.)

A **Napraforgó** egy irodalmi és egy zenei kiadására hívjuk fel figyelmeteket. Mit hallgathattok benne? Például azt, hogy élt-e Nyilas Misi? Ellátogatunk a debreceni öreg kollégiumba, az egykori helyszínre, hogy a mostani kollégistákkal beszélgessünk róla. Czine Mihály irodalomtörténészt arról kérdezzük, az író valószínűtlen figurát formált-e? A magazin hírei közül a legérdekesebbek: Mit játszik a Gyermekszínház? Milyen kiállítást ajánlunk? Mi készül gyerekeknek a zeneszerzők műhelyében? (Február 11. P. 15.33.)

A zenei műsorban a nyíregyházi zeneiskola hétköznapjaival és ünnepeivel ismerkedhettek meg. Új zenei felvételeinket is hallhatjátok, s újra jelentkezik a **Hangrejtve** című zenei fejtörő is. (Február 25. P. 15.33.)

És még egy műsor a zenekedvelőknek. Ránki György **A furfangos csecsemő** című gyermekoperájának részleteiből készült összeállítás.

(Február 17. P. 13.03.)

A CSILIBEN

A XX. kerületi Csili programjából két érdekességre hívjuk fel figyelmeteket. Aki angolul, és németül szeretne tanulni, harminc órás nyelvtanfolyamra jelentkezhet! A kezdők és haladók számára összeállított nyelvleckék segítséget nyújthatnak nektek az iskolai tanulásban is.

Akit érdekel, rendszeresen látogathatja a Csili csillagász szakkörét. A művelődési otthon vezetői a biológusokról sem felejtkeztek el, érdekes előadások, programok várják őket.

Na gyerünk!

Dunyha Dániel „Na, gyerünk!" című képe egy űrrakéta startjának ábrázolásával jelképesen fejezi ki egy űrrakéta startjának pillanatát. Nagy kár, hogy a sötét tónus miatt nem látszik tisztán, hogy a főváros melyik kerületében történt az esemény. Előnye viszont a sötét tónus, mert alkonyatkor bizony így kell fényképezni.

EZ MÁR döfi!

Fotópályázatunkra, amelyet „Ez már döfi!" címmel hirdettünk meg, és amely a tudomány és technika világából merítette témáját, rengeteg érdekes fénykép érkezett. Több, mint öt. Ezúttal a hat díjnyertes alkotást közöljük, és mindegyikhez csatoljuk megfizethetetlen szakmai értékelésünket is, egyrészt azért, hogy lássátok milyen sokoldalúak vagyunk, másrészt azért mert pedagógiailag is helytelen lenne, ha elfogadnók, hogy ezek a képek jobbak, mint amiket mi tudunk készíteni. Tehát:

Formatervezés

Tarzan Lacikát az autógyártás titkai érdeklik elsősorban. Pályaműve is ennek a folyamatnak az egyik érdekes pillanatát, a karosszériák formálásának precíz, nagy pontosságot igénylő munkáját ábrázolja.

AZ ÁLLATVILÁG FELHŐKARCOLÓI

— Mi az, hogy „teveleopárd”?!

— Időszámításunk kezdete előtt 46-ban Julius Caesar zsiráfokat vitt Rómába. A cirkuszi állatviadalokon akarta felléptetni őket, hogy — akkori szokás szerint — egymással küzdjenek, s ezzel a szórakoztatással ő népszerűséget szerezzen magának. Addig még Rómában senki nem látott ilyen különös állatokat. „Teveleopárdok”-nak becézték őket, mert olyan nagyok voltak, mint a teve (latinul camelus) és olyan foltosak, mint a leopárd. Horatius, a költő (i. e. 65—i. e. 8.) úgy vélte, hogy ezek az állatok annak a kettőnek a kereszteződései. Ennek a tévedésnek az emlékét őrzi ma is — amikor már tudjuk, hogy ez nincs így — a zsiráf tudományos neve, a Giraffa camelopardalis: jól látható a névben megbúvó két szó.

— És harcoltak is a zsiráfok az arénákban?

— Nem. A zsiráfok — amint az idősebb Plinius (i. sz. 23—79), a neves természettudós (aki szemtanúként leírta a Vezúv kitörését, s följegyzései diktálása közben a mérgező gázoktól elpusztult), följegyezte — „inkább megjelenésük, mint vadságuk miatt voltak figyelemreméltóak.”

— Régebbi birodalmakban nem ismerték a zsiráfot?

— De igen: vannak följegyzések róla, hogy időszámításunk kezdete előtt 2500 évvel már mint ritka állatok szerepeltek a fáraóknak, az ókori Egyiptom uralkodóinak állatkertjeiben.

— Voltaképpen mekkorák is ezek az állatok?

— Egy felnőtt hím zsiráf súlya eléri a 15 mázsát, egy nőstényé 1200 kiló körül van, de előfordulnak nagyobbak is. A legnagyobb zsiráf, amelynek az elejtését följegyezték, öt méter és 77 centiméter volt, vagyis körülbelül két emelet magas.

— Hány csigolya van abban a rettentő hosszú nyakban?

— Akármilyen hihetetlennek tűnik is, de ugyanúgy hét, mint az emberében, és sok emlősállatéban.

— Milyen gyorsan fut a zsiráf?

— Sebessége eléri az óránkénti hatvan kilométert is, de ezt a gyorsaságot nem bírja sokáig.

— Csoportosan vagy egyedül élnek a zsiráfok?

— Kisebb-nagyobb csoportokban. A hímek külön élnek, a nőstények is a kicsinyeikkel. Gyakori, hogy négy-öt anya kis csoportot alkot, és amíg a többi eltávolodik legelészni, egyikük ügyel valamennyi fiatal állatra.

— Mekkorák a kölyökzsiráfok?

— Az anya 15 hónapos terhesség után egy kölyköt hoz a világra, „aki” úgy születik meg, hogy az anya áll, és a körülbelül 75 kilós, 180 centiméter magas kö-

Ritka különlegesség a fehér színű (albínó), folttalan zsiráf. Ez persze megnehezíti számára a rejtőzést

Családi tragédia zsiráfféknál. Oroszlánok támadták meg és megölték az újszülöttet

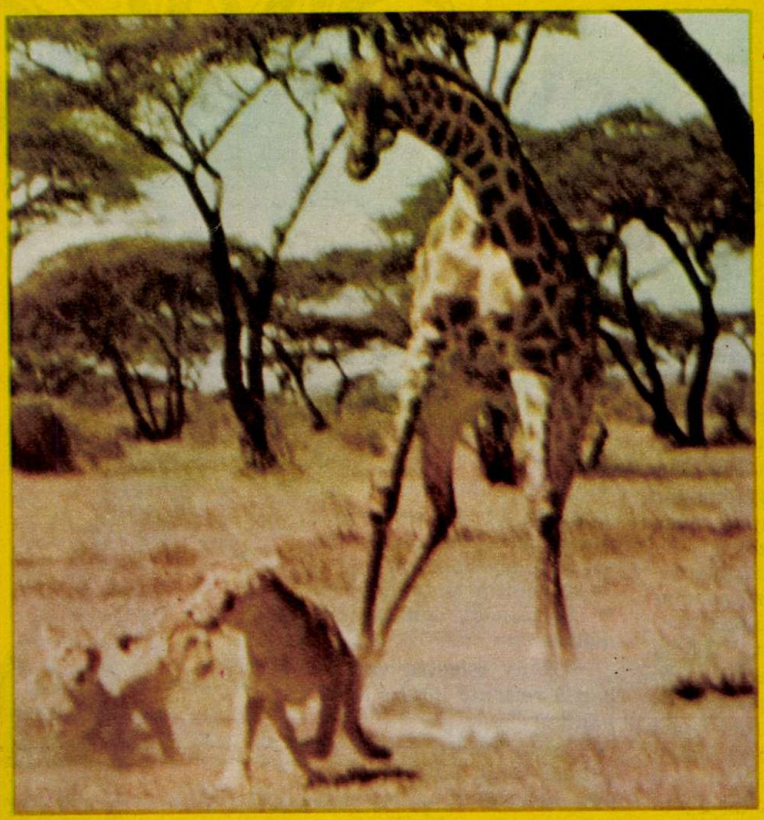

A zsiráf tűnődik: — Hát hosszú nyakú házak is vannak? Nahát!...

AZ ÁLLATVILÁG FELHŐ-KARCOLÓI

lyök kipottyan a testéből, le a földre. Életének első évében a fiatal állat magassága 120 centiméterrel nő. Az anya szoptatja a kölyköt, de az hamarosan maga is legelészik, mint a felnőttek. Kedvenc ételük egy Afrikának azon a területén termő, tüskés növény, amely csaknem háromnegyed rész víz, ezért a zsiráf sokszor napokig nem iszik.

— Hol élnek ma szabadon zsiráfok?

— Afrikának már csak egy kis részén, főleg Kenyában, ott is nagyobb részt védett területen, úgynevezett nemzeti parkokban,

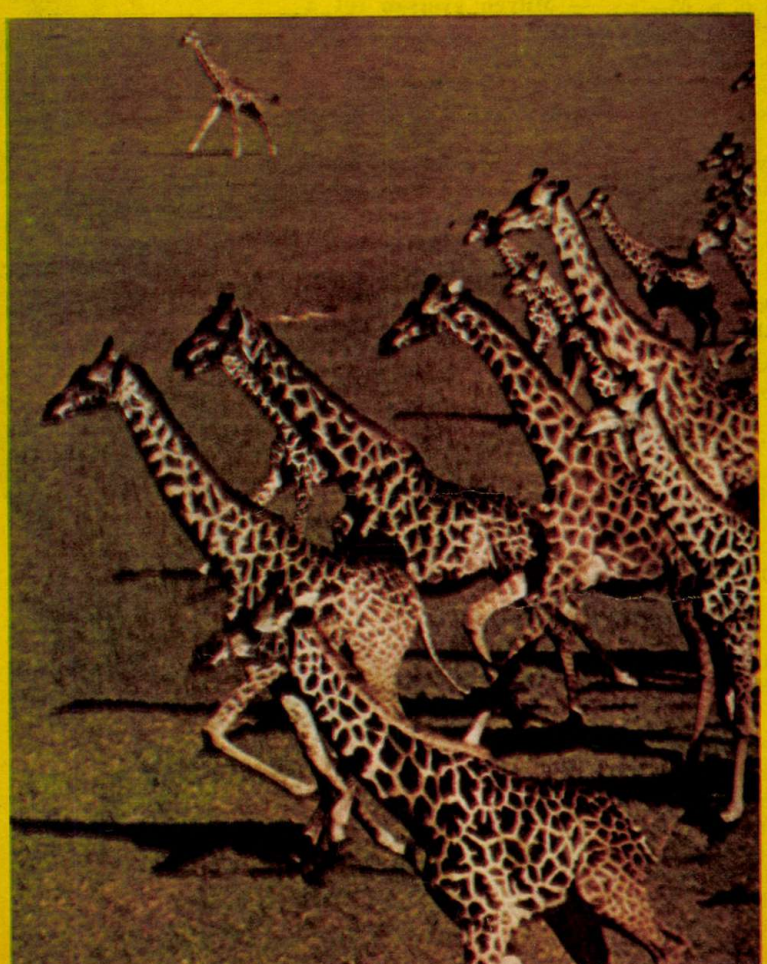

Nekieredt a zsiráfcsapat. Talán megijedt valamitől? Sebességük eléri a 60 km/órát is

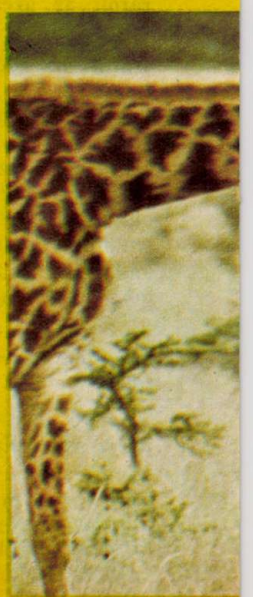

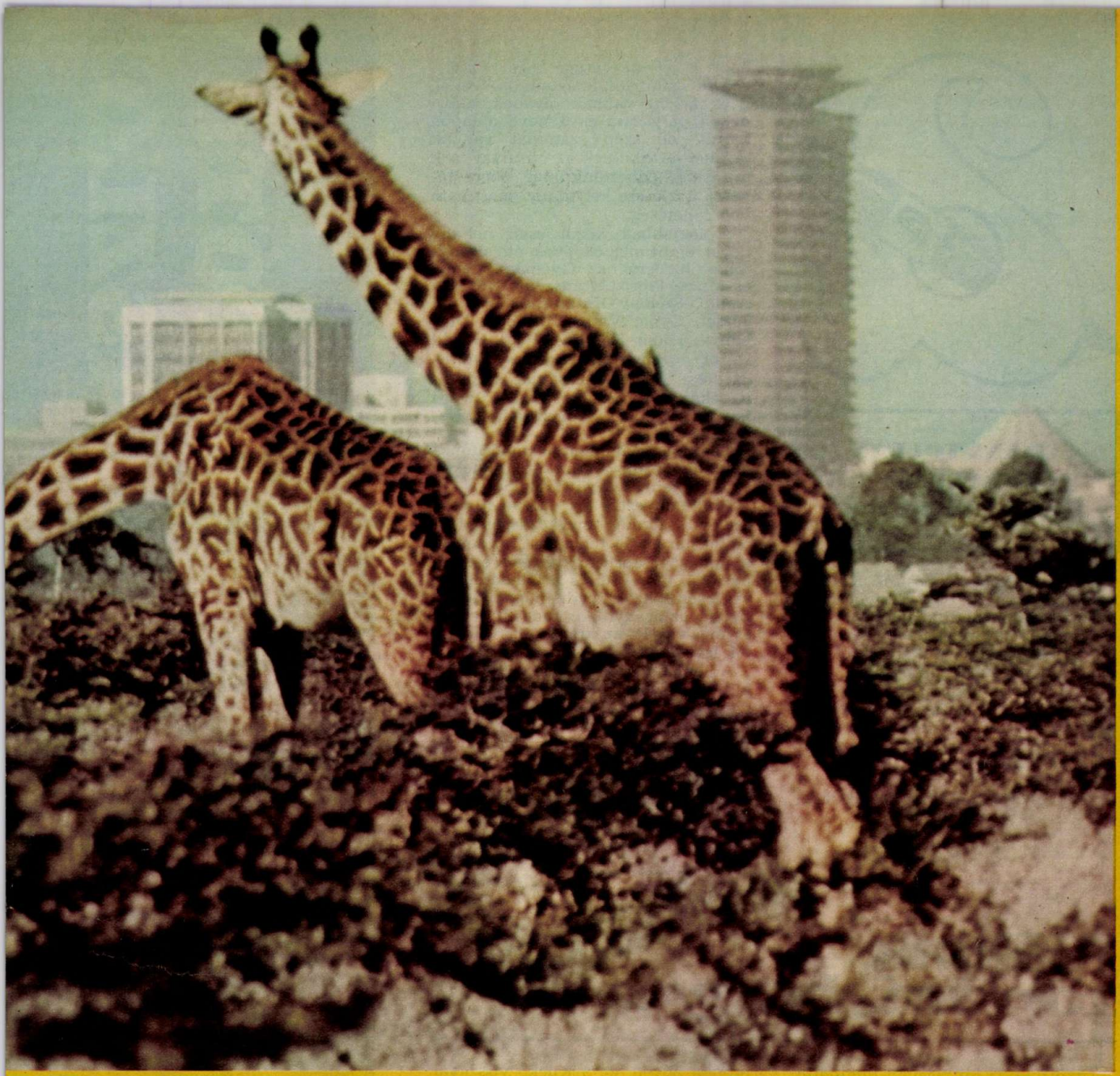

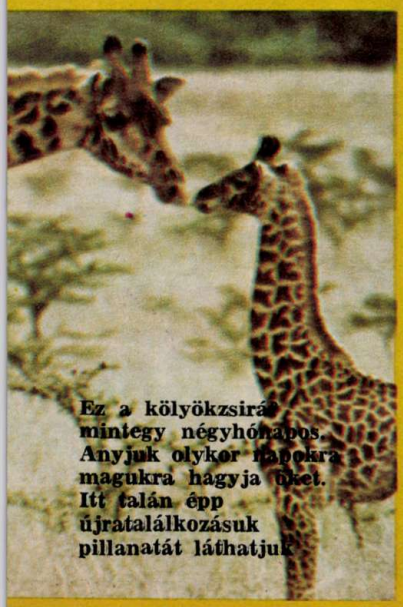

Ez a kölyökzsiráf mintegy négyhónapos. Anyjuk olykor napokra magukra hagyja őket. Itt talán épp újratalálkozásuk pillanatát láthatjuk.

amilyen például a Ngorongo-kráter és a Serengeti-síkság, amelyen 12 és fél ezer négyzetkilométeren becslések szerint hatezer zsiráf él.

— Megtámadja a zsiráf az embert?

— Erre a kérdésre Bristol Foster kanadai professzor felel, aki több évig a nairobi Nemzeti Parkban tanulmányozta a zsiráfokat: „Egy újszülött kölyköt vizsgáltam, miközben az anyaállat mintegy húsz méternyire volt a hátam mögött. Egyszerre csak zörejt hallottam, és hátrapillantva láttam az anyát, amint nekemront, mellső lábaival a levegőbe rugdosva. Egy bokron átbukdácsolva a terepjáró autómba ugrottam, visszapillantva láttam, hogy s négykézlábon álltomban támadóm mintegy öt méternyire áll tőlem, rámmeredve. Eközben a kicsinye odament hozzá és elkezdte keresni az emlőbimbót. Az anya dühe lecsillapodott és mindketten elmentek."

— Hogyan különböztetik meg egymástól a kutatók a zsiráfokat?

— Minden zsiráfnak más a foltozata: nincs két egyforma, ez olyan jellemző rájuk, mint az emberre az ujjlenyomata. Nem is változik a kölyökkortól az öregségig. Az előbb idézett kanadai professzor leírja, hogy ő minden zsiráfnak a a nyakáról, mégpedig bal oldalról nézve fényképet készített, és ennek alapján tudta őket nyilvántartani.

— Milyen kort érnek meg a zsiráfok?

— Erre csak közvetett adatok vannak: valószínűleg 25 évet, vagy ennél valamivel többet.

— Kipusztulóban levő állat-e a zsiráf?

— Idejében történt intézkedéseknek hála: nem. Védett területen élnek Kelet- és Dél-Afrikában, védik őket és a pusztulással arányban áll szaporaságuk, meg kevés ellenségük miatt nem kell attól tartani, hogy kipusztulnak.

Pető Gábor Pál

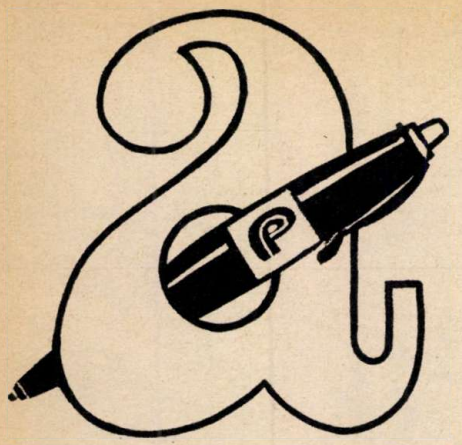

ARANYTOLLAS TUDÓSÍTÓK KLUBJA

Az Aranytollas Tudósítók Klubjának pályázatát 1977 októberében harmadszor hirdettük meg.

Az elmúlt év végéig több száz pályázó jelentkezett. A két és fél hónap alatt sok pályázat érkezett. Tartalmas, szép munkákat kaptunk. Decemberben négyszázat. A levelekben az úttörőéletről, a nagyszerű tervekről, ötletekről és sok-sok vidámságról olvashattunk.

Az eddig beküldött beszámolókat értékelve, örömmel állapítottuk meg, hogy a jelentkezettek közül százötven tudósítót jutalmazunk oklevéllel. Ezek között vannak olyanok, akiknek a pályázata és a neve a lapba került, de szép számmal vannak olyanok is, akiknek az írásaival csak mi ismerkedhettünk meg, mert levelük közlésére helyhiány miatt nem volt lehetőség.

A legjobbak közül csak néhány nevet említünk, ők évek óta aranytollas tudósítóink: Gyémánt Lenke és Mucsi Flóra, Mindszent; Horváth Anikó, Székely Katalin és Wanhall József, Győr; Varga Katalin, Tatabánya; Fodor Katalin, Makó; Oriold Károly, Bácsalmás; Szűcs Ildikó, Szentes; Bősze Zsuzsanna, Sopron; Kerékgyártó Zoltán, Ózd; Szvára István, Encsencs; Abuczky Éva, Nekézseny.

Nekik és valamennyi tudósítónknak köszönjük a híreket, ötleteket, az eredményes együttműködést.

Akik elnyerték az oklevelet és a tavaszi szünidő megkezdéséig legalább három jó tudósítást küldenek, a januártól áprilisig történő eseményekről, tervekről és a feladatok elvégzéséről, azok április hónapban elnyerik az aranytollas tudósítói címet és **megkapják az aranytollas tudósítói igazolványt.**

A legjobb tudósítók a vakációban külföldi és belföldi táborozásban részesülnek. Tárgynyereménnyel jutalmazzuk mindazokat, akik az év folyamán hat olyan tudósítást küldenek, amely megjelent vagy megjelenhetett volna a lapban.

Munkátokhoz sok sikert kívánunk!

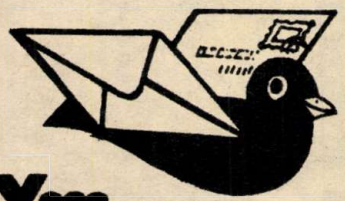

Nálunk történt, hogy...

Tavaly lázas kutatásban találhatta őrsünket a külső szemlélő. Őrsi búvóhelyet, egy saját kis zugot kerestünk. Sok eredménytelen kutatás után találtunk rá Erzsiék pincéjében az áhított „kuckóra".

Mikor Mákvirág őrsünk lelkes csapata először belépett ide, a falról szürke pókhálók lógtak le, a lámpa fénye alig látszott a rászállott portól. A sarokban zsákok hevertek, tele rég kicsírázott krumplival. Nem hagytuk, hogy a látvány elvegye kedvünket, gyorsan nekiláttunk a Kuckó otthonossá tételéhez. Kisöpörtünk, eltüntettük az évszázadosnak tetsző port és szemetet. A szürke falak láttán úgy döntöttünk, színes papírcsíkokkal borítjuk be az egyhangú vakolatot. Néhányan elszaladtak őrsi vagyonunkkal a közeli papírüzletbe krepp-papírért. Hamar visszaértek és nekiláthattunk a díszítésnek. Végül a faliújságot, az őrs címerét és néhány képet is felakasztottunk a falra. Ez alatt a mozgalmas délután alatt, amit még több apró-cseprő gond tarkított, nem lettünk készen teljesen. Maradt még munka bőven, de a Kuckó visszavár minket, és tovább csinosítjuk, gondozzuk, ápoljuk, hogy minél több örömünk legyen benne.

Frekot Erika, Budapest

Mindent fehér hótakaró borít, ezüstösen tündököl a táj. A gáton gyereksereg. Szánkók suhannak, folyik a hócsata. A kisebbek nagy hólabdát görgetnek. Ez lesz a hóember feje. Egy kislány már szalad is, és rövid idő múlva fazékkal, söprűvel, szénnel, és ami a legfontosabb, egy szép nagy sárgarépával tér vissza. Egy fiú korcsolyázni tanul egy nagy tócsa befagyott tükrén. Néha elesik, de új erővel lendül tovább. A szánkózók röpülnek lefelé a gát oldalán. Van aki felborul, de ügyet sem vet a huppanásra, felül a szánkóra, és már suhan is tovább. Közben esteledni kezd, és a gyerekek sok-sok örömmel telve, lassan hazabandukolnak. A hó pedig, mintha integetne utánuk, nagy pelyhekben szállingózni kezd.

Mucsi Flóra, Mindszent

B. TÓTH LÁSZLÓ

B. Tóth László, a Pajtás Hangfal-rovatának szerkesztője.

– Rendszeresen halljuk a rádióban, látjuk a televízió Egymillió fontos hangjegy című műsorában. Mióta foglalkozik zenével?

– Tizennégy éves koromban apám kerékpár helyett magnót vett nekem, bár ezt nem kellett volna tennie. A kerékpár mégis csöndesebb . . .

– A folytatás?

– Később a Fővárosi Művelődési Ház magnósklubját vezettem.

– Hány lemeze van?

– Számok helyett magasságot mondok. Nagylemezből a földtől számított két méter, kislemezből másfél méter.

– Kedvenc együttese?

– A Beatles.

– Szabad idejét mivel tölti?

– Kirándulok, sportolok, és komolyzenét hallgatok.

– Kedvenc virága?

– A margaréta, mert olyan vidám.

– Milyen ételeket szeret?

– Amit nyáron nyárson lehet sütni.

100 TIPP

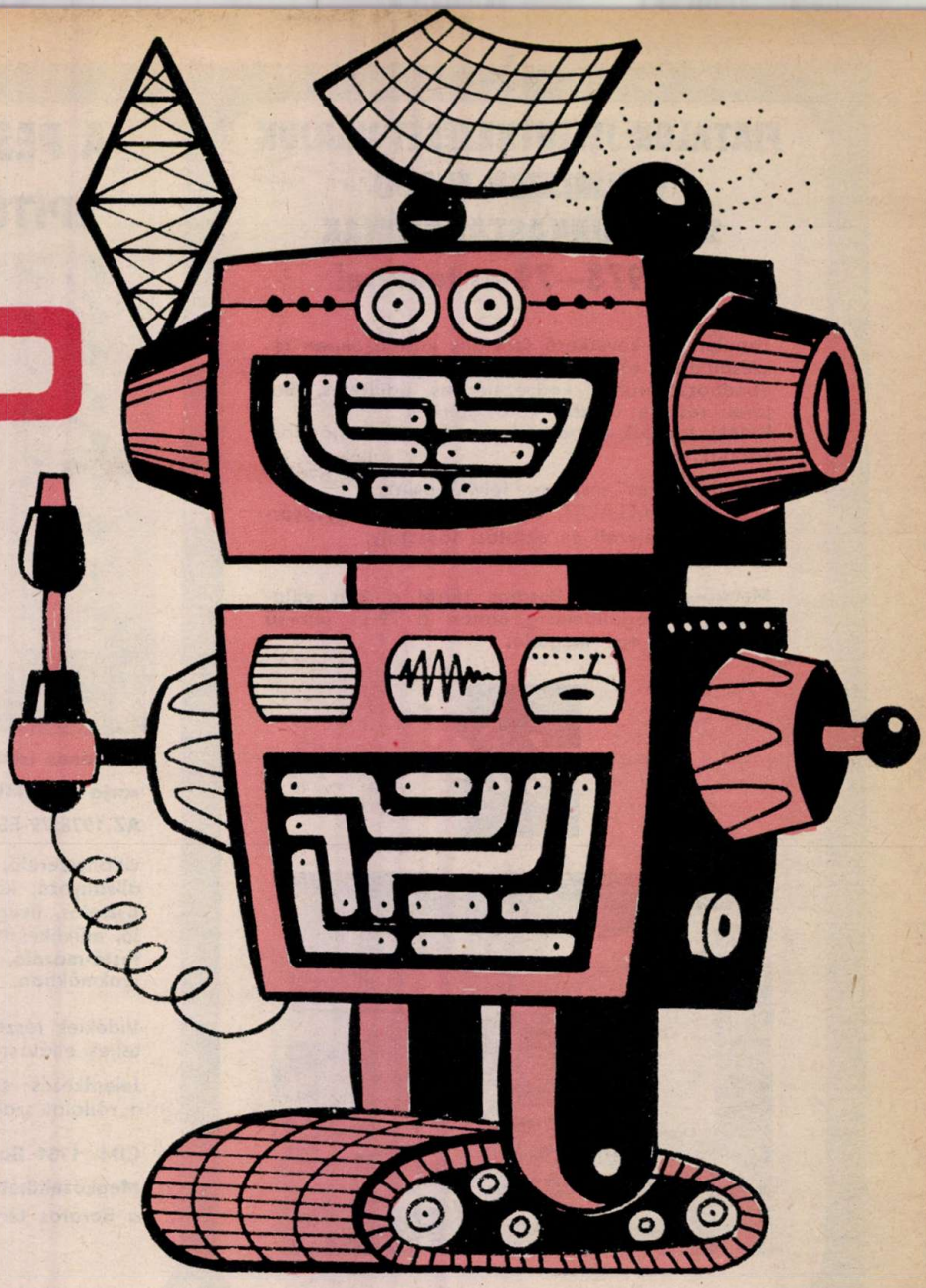

A SZAK-PRÓBÁKHOZ

Érdekel az elektronika? Szeretnél az úttörő-technikus szakpróba követelményeinek eleget tenni úgy, hogy magad készítette elektronikus játékkal, hangszerrel, mérő-ellenőrző készülékkel, fénytelefonnal, rádióvevővel, s egyéb kis elektronikus berendezéssel egyedül, vagy társaiddal résztveszel úttörőcsapatod tudományos-technikai szemléjén?

A száz tipp... sorozatban elsősorban a kezdőknek szánt és a szakkörben, vagy hármas társulásban, illetve egyénenként is megépíthető kapcsolások leírását közöljük kéthetenként. Olyan kapcsolásokról van szó, amelyeket másutt nemigen láthattok: egyszerű dolgok – korszerű eszközökkel megépítve. Sorozatunkat olvasgatva megismerkedhettek majd az integrált áramkörrel, a világító diódával, a fotótranzisztorral, a tirisztorral stb.

A száz tipp... sorozat elsősorban az elektronikával közvetlenül is foglalkozó (elektronika, híradástechnika, kibernetika, rádió-építő, ezermester stb.) szakkörök tagjainak szól, de néhány leírásunkat hasznosíthatják a repülő-, rakéta-, vonatmodellező, a fotó és motorszerelő szakkör tagjai is.

A száz tipp... kapcsolásainak megépítése, a sorozatban javasolt kísérletek elvégzése nemcsak abban segít, hogy a szakpróbára jól felkészüljetek, hanem elősegíti a fizika jobb megértését, s bizonyos alapokat nyújt több mint tíz szakma alapismereteinek elsajátításához is.

A száz tipp... sorozatunknak csak egyik célja az érdekes építési leírások közlése. Legalább olyan fontos célunk, hogy hétről hétre válaszoljunk mind a kapcsolásokkal, mind általában az elektronikával, ezen belül is elsősorban az integrált áramkörrel, kapcsolástechnikájával összefüggő kérdéseitekre is. Várjuk tehát a kérdéseiteket!

A száz tipp... sorozat érdekes, szép programot ígér, s bizonyára népszerű lesz. Megvalósításához, ahhoz, hogy a kísérleti kapcsolásokat, építési leírásokat meg is csinálhassátok, szükség van arra, hogy a korszerű elektronika eszközeit, pl. az integrált áramköröket megvásárolhassátok, s ami még fontosabb, elfogadható áron jussatok hozzá. Ez ügyben – a Magyar Úttörők Szövetsége Országos Elnökségének egyetértésével – a Pajtás szerkesztősége az Elektromodul Vállalat vezetőségéhez fordult. Azt kértük, vizsgálják meg, hogy az ifjúsági törvény adta lehetőségeket is figyelembe véve, hogyan lehet – csak az úttörőknek – kedvezményes áron, alapvető kísérletekhez elegendő, korszerű elektronikai alkatrészeket juttatni.

Az Elektromodul Vállalat válaszolt kérésünkre, és szakértők bevonásával egységcsomagokat állít össze, és ad kedvezményesen az úttörőknek.

Hogy mi lesz a csomagban, arról következő számunkban részletesen írunk.

FIATALOK JELENTKEZÉSÉT VÁRJUK ÉLELMISZER-ELADÓ SZAKMUNKÁSTANULÓNAK az 1978—79-es tanévre!

Tanulóink a következő szociális juttatásokban részesülnek: társadalmi ösztöndíj, munkaruha, ebédhozzájárulás, kedvezményes üdültetés, bejárók részére utazási költségtérítés.
Vidéki tanulók az albérleti díjhoz hozzájárulást kapnak.

Érdeklődés és részletes felvilágosítás:
ZÖLDÉRT VÁLLALAT, **1453 Budapest, Nagyvásártelep, személyzeti és oktatási főosztály, II. emelet.**

Megközelíthető: a Boráros térről a 2-es villamossal a végállomásig, onnan a 79-es jelzésű autóbusszal egy megálló.

ZÖLDÉRT

A PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT

általános iskolát végzett fiúk jelentkezését várja SZAKMUNKÁSTANULÓNAK AZ 1978/79-ES TANÉVRE:

villanyszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, ácsállványozó, központifűtés-szerelő, kőműves, épületasztalos, üvegező, vasbetonkészítő, tetőfedő-szigetelő, műkőkészítő, bádogos, épületgép-szerelő, szobafestő-mázoló, tapétázó, víz- és gázvezeték-szerelő szakmákban.

Vidékiek részére kollégiumi elhelyezésről, teljes ellátásról gondoskodunk.

Jelentkezés: személyesen vagy írásban a vállalat szakoktatási osztályán.

CÍM: 1751 Budapest XXI., Kiss János altb. u. 19—21.

Megközelíthető:
a Boráros tértől gyorsvasúttal a második megálló.

A Fővárosi Szerelőipari Vállalat az 1978—79-es tanévre beiskoláz szakmunkástanulónak általános iskolát végzett fiúkat a következő szakmákba: **villanyszerelő, víz- és gázszerelő, központifűtés-szerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, kőműves.**

Vidéki tanulók részére saját kollégiumunkban teljes ellátást adunk. Tanulóinkkal minden szakmában társadalmi ösztöndíjszerződést kötünk.

Jelentkezés:

Fővárosi Szerelőipari Vállalat 1097 Budapest, IX., Koppány u. 5—11. Telefon: 336-560 46-os mellék.

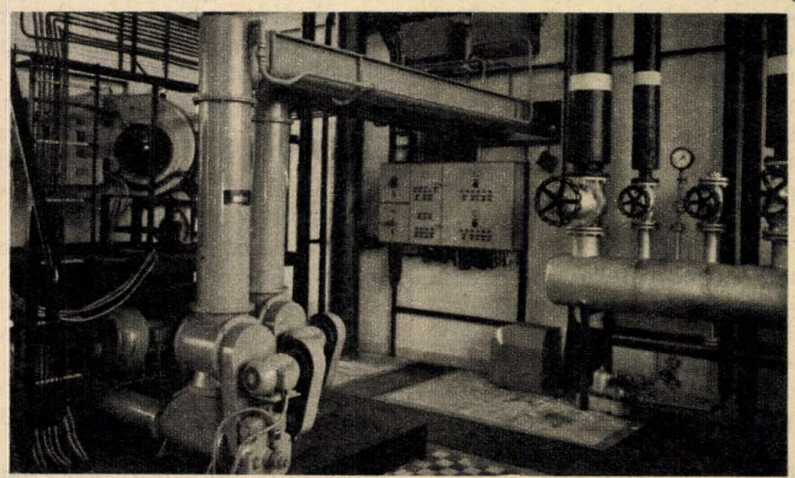

FŐSZER

RAHAN — Küzdelem a horgascsőrűekkel 4.

FIÚK, LÁNYOK!

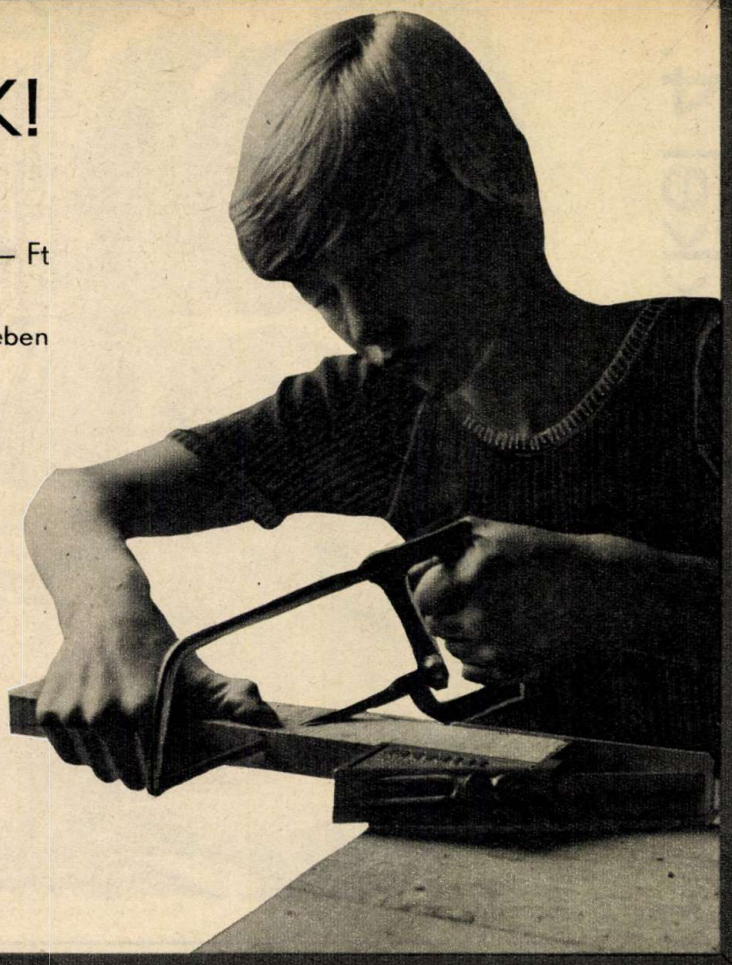

Jelentkezzetek vaskereskedő tanulónak!
A tanulmányi ösztöndíjon felül havi 250,– Ft társadalmi ösztöndíjat is fizetünk.
A tanulók részére napi 1 Ft térítés ellenében ebédet, valamint ingyen munkaköpenyt, tankönyveket és füzeteket adunk.
A képzési idő három év.
Az utolsó félévben a tanulók szakmunkásbért kapnak.
Vidéki tanulóink részére ingyenes kollégiumi ellátást nyújtunk.
Jelentkezés: VASÉRT Vállalat személyzeti osztály,
1085 Budapest, Üllői út 32. I. 8.
Telefon: 138-882.

VASÉRT JÖJJETEK VELÜNK TI IS!

NYOLCADIKOS FIÚK! GONDOLJATOK A JÖVŐTÖKRE!

Jelentkezzetek szakmunkástanulónak a 31. sz. Állami Építőipari Vállalatnál! Budapesti és vidéki szakmunkásképző intézetekben az alábbi szakmákban képeznek szakmunkásokat a vállalatnak: **kőműves, ácsállványozó, vasbetonkészítő, festő-mázoló-tapétázó, hidegburkoló, vas- és fémszerkezeti lakatos, villanyszerelő, építőgépszerelő és épületasztalos, vízszigetelő, csőhálózat- és berendezésszerelő.**

A 3 év kiképzési idő alatt ingyenes kollégiumi ellátásról és étkezésről gondoskodunk. Téli és nyári munkaruhát adunk. Az ösztöndíj összege a tanulmányi eredménytől függően változik. A vasbetonkészítő, az ács-állványozó és a kőműves szakmákban havi 200,— Ft ösztöndíjkiegészítést fizetünk. Aki a vállalattal szerződést köt, további 250,— Ft társadalmi ösztöndíjban részesül.

ÁE 31 V

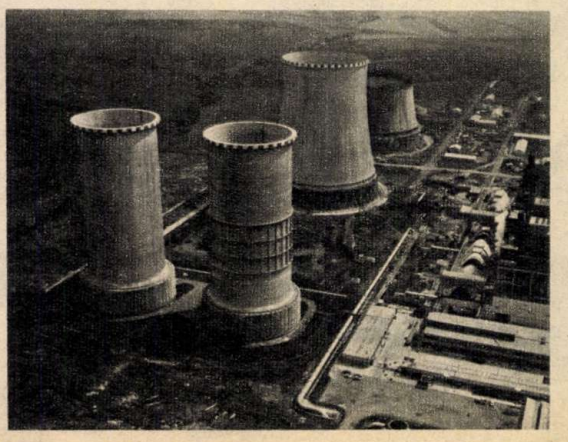

A harmadikosok teljesítménybért kapnak, havi keresetük 1200,— Ft-tól 1600,— Ft-ig terjedhet.

Sportolásra és üdülésre lehetőség van. A sikeres szakmunkásvizsga letétele után a vállalatnál maradó fiatalok külföldi munkahelyeken is dolgozhatnak.

Válasszatok szakmát!

Gyertek az építőiparba!

Vegyetek részt az országos jelentőségű nagyberuházások kivitelezésében!

Jelentkezni lehet személyesen, levél útján vagy jelentkezési lap elküldésével.

31. sz. Állami Építőipari Vállalat
Szakoktatási csoport
1364 Budapest V.,
Petőfi Sándor u. 7.

TI MI

KÉRDEZTEK VÁLASZOLUNK

Egy kedves, de háborgó hangú levelet kaptunk a pápai Végh Istvántól. Miért nem adunk földrajzi érdekességeket is? Csak a biológusokat szeretjük? Összeállításunkat most Istvánnak és a többi földrajzkedvelőnek küldjük.

TAVI EMBEREK

Burma inta lakosságát tavi embereknek nevezik. Házaik, pagodáik, iskoláik, kis üzleteik az Inle-tó közepén magas bambuszrudakon állnak. A házak előtt úszó kertek. A kerthez először is egy fagyökerekből, füvekből készített padlózatra van szükség. A földet a partról hozzák. Hogy a kert el ne ússzon, lehorgonyozzák. Ha egy lány férjhez megy, nászajándékba megkapja a kertet, fölhúzzák a horgonyt és átvontatják a saját házukhoz.

A FÖLD ALATTI CSATORNA

A Kaukázus tetején fekvő Sevan tó ideális víztároló. Korábban általában 50 millió köbméter vizet tartalmazott. A tó vize azonban csökkenni kezdett. Ezért 1960 elején nagyszabású tervet dolgoztak ki egy 48 kilométer hosszú föld alatti csatorna építésére. Elkészülése után a csatorna az Árpád folyó vizét fogja a folyóba vezetni.

A „NEHÉZ" ÚTVONAL

A Belgrád és Bar közötti vasútvonal a világ egyik „legnehezebb" útszakasza. Tengerszintfeletti magassága eléri az 1030 métert, hosszúsága 476 kilométer és 254 alagútja van. Az útszakasz építésekor 206 beton- és 28 acélhidat kellett a szakadékok és a hegyi folyók fölé emelni.

MAXIMUM ÉS MINIMUM

A kelet-iráni Lut sivatagban mérték a legmagasabb hőmérsékletet – árnyékban 58 fokot. Hasonlóan nagy volt a meleg a líbiai Tripoliszban, és Szomáliában is csak 5 fokkal volt alacsonyabb. A legalacsonyabb hőmérsékletet viszont Verhojanszkban mérték – mínusz 62 fokot.

MESEBELI GYÓGYFORRÁS

A régi kazah népi mondákban emlegetett gyógyvizek legendás forrását már régóta keresik. A többéves kutatások most eredményt hoztak: nemrég megtalálták a forrást Karagandában. Megállapították, hogy az ismét felszínre hozott forrás vize kivételesen gazdag mikroelemekben. A gyógyvíz különösen alkalmas a vérszegénységgel kapcsolatos megbetegedések gyógyítására.

NEMZETI PARK A GOBI SIVATAGBAN

Néhány év múlva elkészül a világ egyik legnagyobb nemzeti parkja a mongóliai Gobi sivatag nyugati részén. A négymillió hektárnyi területű nemzeti park rendeltetése az lesz, hogy olyan különleges állatfajtákat mentsen meg a kipusztulástól, mint amilyen például az ázsiai vadszamár vagy a Gobi sivatagban élő medve.

MELEGEBB LESZ A FÖLDÖN

Századunk 80–90-es éveiben bolygónk melegedni fog. A meleghullám a harmadik évezred elejéig fog tartani. A hőmérséklet emelkedésének következtében Közép-Ázsiában megnövekedett a csapadékmennyiség és az Arktisz jéghatára kissé visszahúzódhat. Grönland, Novaja Zemlja, valamint Skandinávia jegének fokozódó olvadása miatt kissé emelkedhet a világtengerek vízszintje. A maximális hőmérséklet-emelkedés a 2300-tól 2400-ig terjedő időszakra várható. Ezután ismét valamivel hidegebb lesz.

KÖVEK KERTJE

Chandigarch indiai város szélén nemrég „kövek kertje" létesült, mely ma már India minden útikönyvében szerepel, mint az ország egyik nevezetessége. A kertet egy útépítő mérnök hozta létre, aki 1955-től különös formájú, absztrakt szobrokra emlékeztető köveket gyűjtött a hegyoldalakon és a folyóvölgyekben. Ezután elhatározta, hogy a természet „műalkotásait" természeti környezetben helyezi el. Lelkes munkatársak segítségével évekig tartó munkával hozta létre kőkertjét, melyben a smaragdzöld fűvön táncosnőt, hindú isteneket, dühöngő tigrist, bivalyt, tevét, madarat „ábrázoló" kövek állnak.

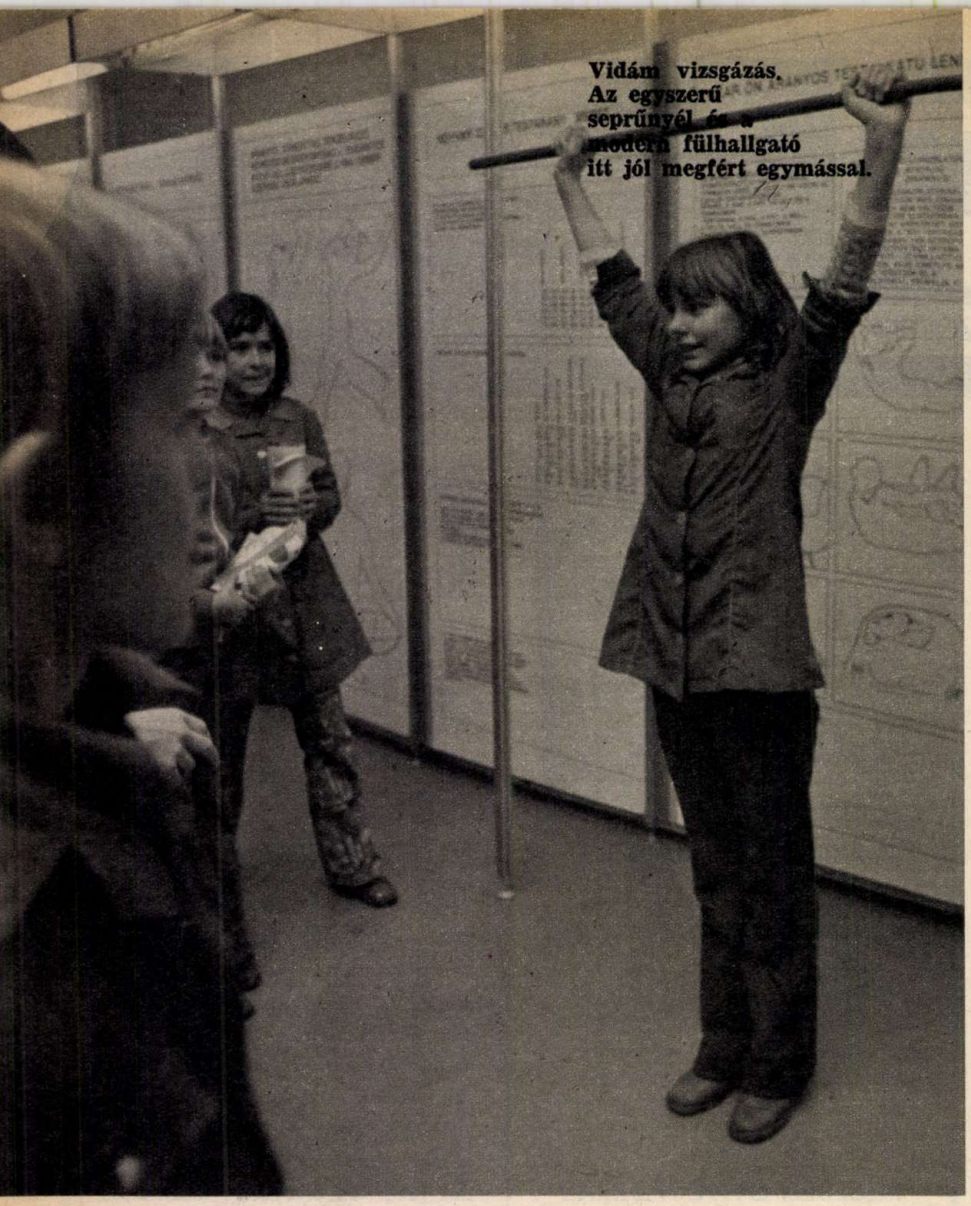

Vidám vizsgázás. Az egyszerű seprűnyél és a modern fülhallgató itt jól megfért egymással.

A szalámi bosszúja...

Már a fogadtatás is szokatlan volt. Ahogy betoppantunk a kis terembe, a tárlatoktól megszokott békés, csendes hangulat helyett izgatott zsibongás, viháncolás, kacagás kellős közepébe cseppentünk. A kiállítás egészségünk megőrzésének módjait mutatta be. A falakra függesztett táblókról meglehetősen könyörtelen kérdések néztek velünk farkasszemet: „Mozgunk-e eleget? Milyen az edzettségünk? Nem kíméljük-e túlságosan magunkat?"

A rendezők tájékoztatása szerint sok diák kereste fel a kiállítást. Látogatásunkkor éppen a Bocskai-úti és a Baranyai úti általános iskolások keresték a feleleteket a fenti kérdésekre – a gyakorlatban. A Fővárosi Egészségnevelési Központ „Egészségünk titkai" című kiállításának sporttal és mozgással foglalkozó részét ugyanis az tette igazán érdekessé, élővé, hogy a látogatók különböző műszerek, berendezések, eszközök segítségével a helyszínen felmérhették erejüket, ügyességüket, állóképességüket. Ezek a kis próbák bizony sok tanulsággal jártak. Egy dundi fiút például sokan vettek körül, amikor a ruganyosság-mérő szalagot kezdte magára erősíteni. Nekirugaszkodott, elrúgta magát a földtől. Hitetlen, megdöbbent arccal olvasta le az eredményt a szalagról. Mögötte egy lány szólalt meg:

– Látod Bertalan, a szalámi így bosszúlja meg, hogy annyit elpusztítottál belőle. Ha csak fele annyit faltál volna...!

– A szalámi nem is hizlal – védekezett kevés meggyőződéssel Bertalan.

– Nem? Na, gyere, nézzük meg a kalóriatáblázaton.

Bertalan kelletlenül kullogott a táblóhoz, aztán megsemmisülten ódalgott el a terem egyik félreeső zugába.

Öt perccel később már egy másik tabló előtt ácsorgott. Kezében papír és toll. Fejét fel-felemelve jegyzetelt. A falon hosszú lista adta a látogatók tudtára, hogy hol állnak a lakosság rendelkezésére sportpályák, kondícionáló termek, erdei tornapályák.

Bertalan, miután végzett, leküzdve félszegségét az egyik rendezőhöz lépett.

– Tessék mondani – szólította meg szégyenlősen –, engem is beengednek oda? Így – mutatott végig magán.

– Persze, menj csak bátran!

Bertalan megnyugodva sóhajtott, aztán körülnézett, és a kéz erejét mérő géphez lépett. Az eredményt gondosan feljegyezte, aztán táskájából előhalászta testnevelési teljesítmény füzetét és valamit bejegyzett.

Bertalan elindult...

Bőcs Ferenc
Fotó: Szalay Béla

Itt aztán mindenki megtudhatta, hogy egy-egy feladattól hány dekát hízott...

A gyorsaság nem boszorkányság. Csak nem mindig működnek jól a reflexek.

Ha jól összeszorítottad ezt a műszert, akkor az „kínjában" bevallotta, milyen erős vagy.

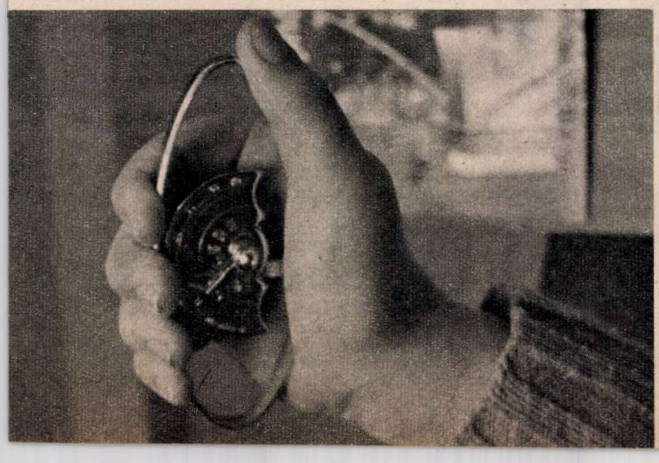

Üdvözlet

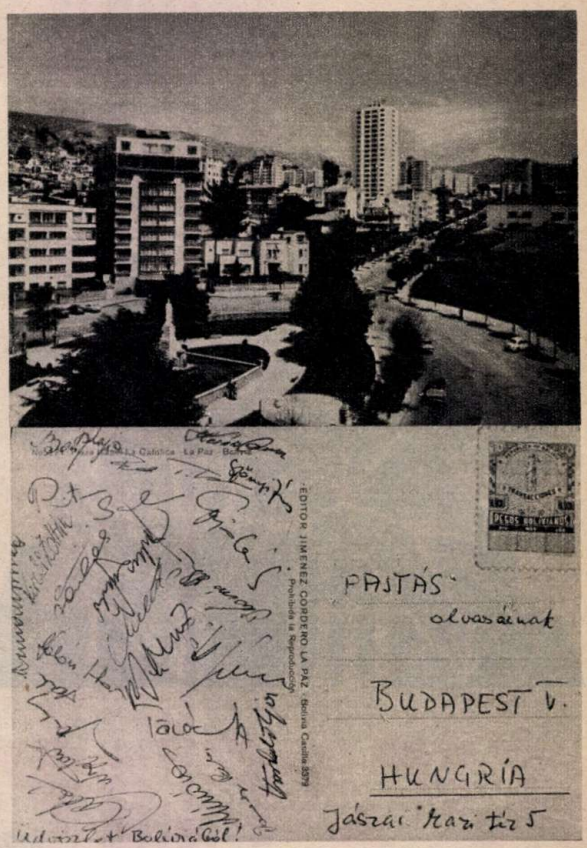

Bolívia fővárosából, La Paz-ból érkezett a képeslap. Az esemény, amelyre emlékeztet csaknem két hónapja zajlott le, és ennek legapróbb részleteiről is értesültünk már. A magyar labdarúgó válogatott 3:2-re győzött Bolívia ellen, és ezzel a győzelemmel bejutott a labdarúgó VB 16-os döntőjébe. A hír tehát meglehetősen szakállas, mégis szívesen olvassuk újra, meg újra. Az örömteli hírek – úgy látszik – lassabban évülnek. Különösen így, hogy a győztesek személyesen emlékeztetnek rá bennünket, és lapunk minden olvasóját a város látképével, és valamennyi játékos aláírásával. Reméljük, hogy a nyáron Argentínából is érkezik majd néhány hasonló hangulatban postára adott üdvözlet!

–R –R

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtéseit postai levelezőlapon küldd be. Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni, s azok jók, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson, ahol is húsz könyvutalvány talál gazdára.

Beküldési határidő: február 9.

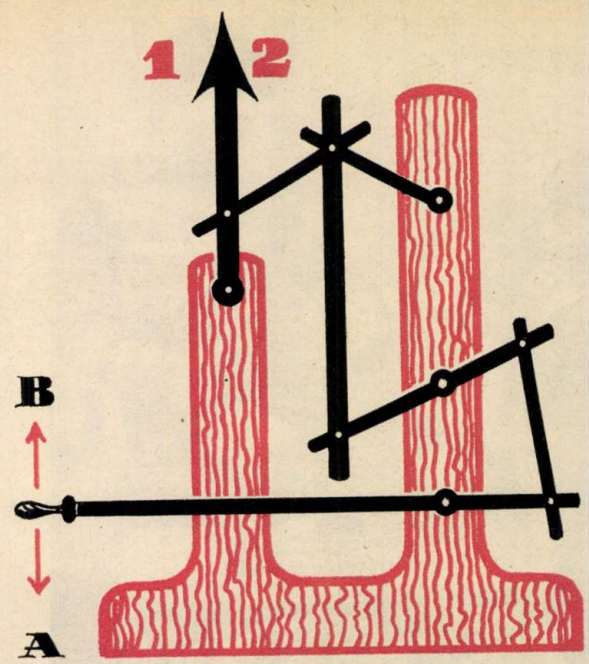

MERRE MOZDUL?: Ha a baloldali kart az A, vagy a B irányba mozgatjuk, akkor a felső nyíl az 1-es, vagy a 2-es szám felé mozdul el?

ELVARÁZSOLT VÁR

Íme egy vár, amely a rajzoló „varázslatára" darabokra esett szét. Bizonyítsd be, hogy jó megfigyelő vagy! Minden számmal jelzett várrészt megtalálhatsz a betűkkel jelzettek között is. De még két várelem feleslegbe is marad. Melyik az a kettő?

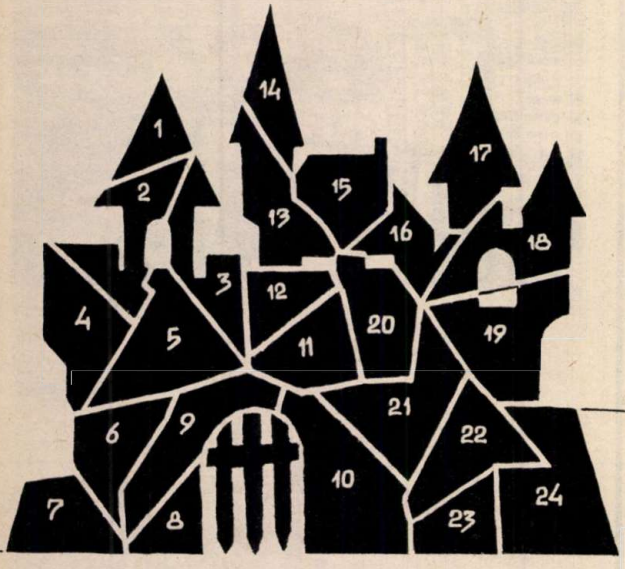

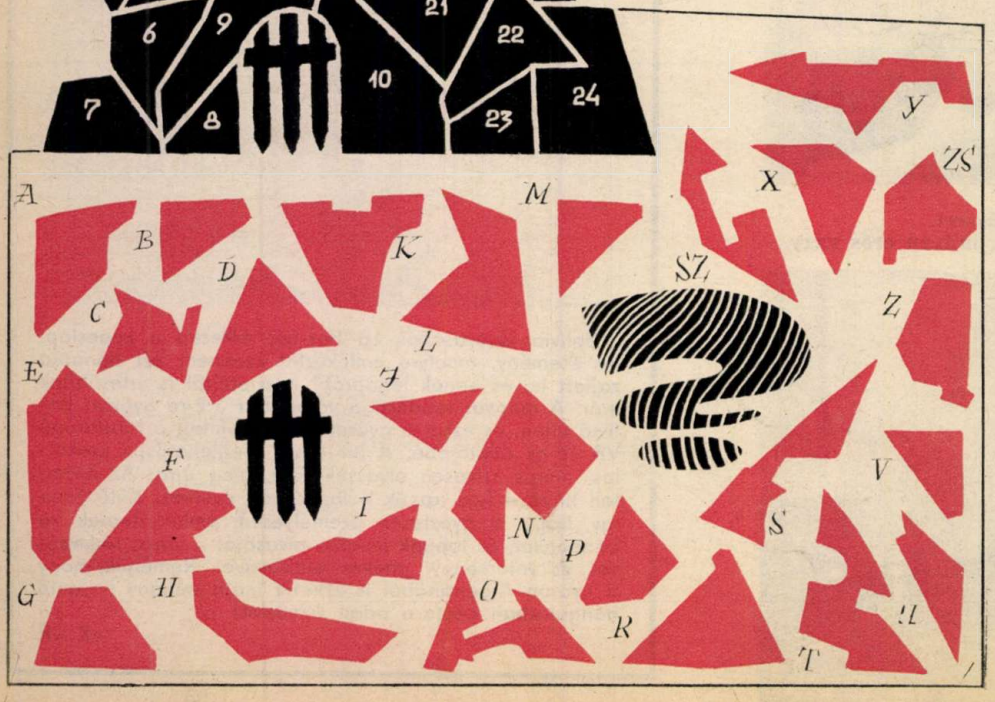

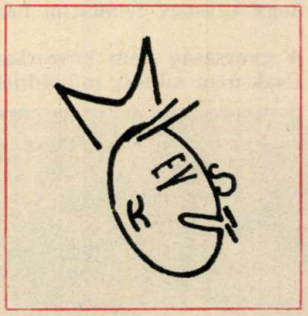

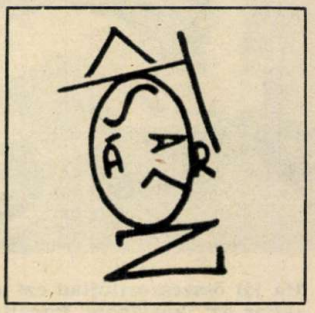

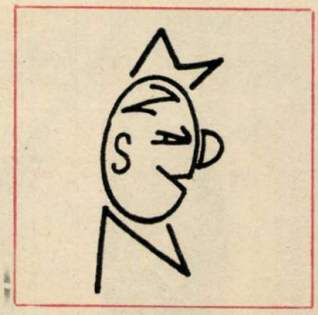

JÓ SZAKMÁK: Három szép szakmát mutatunk be rejtvényformában. Azt kell kitalálnod, hogy melyik „betűemberke" mivel foglalkozik?

ez is... az is...

A 36. SZÁM NYERTESEI

Bakai Imre, Abádszalók; Bácsfalvi Andrea, Budapest; Bús Andrea, Budapest; Csupor Gábor, Solt; Debreceni Emőke, Eger; Demeter Borbála, Leninváros; Fejős Ildikó, Dunaújváros; Forgács Tünde, Fót; Gimes Csaba, Sopron; Győrffy Marietta, Budapest; Heck Jutka, Rácalmás; Hegedűs Éva, Püspökladány; Holbok István, Tét; Hollenbach Katalin, Kaposszekcső; Jobbágy Eszter, Köblény; Kiss Julianna, Aszód; Kőhalmi Gyula, Padragkút; Lóránth Katalin, Csősz; Lovas Edina, Budapest; Lőrincz László, Pásztó; Lucz Klára, Szegvár; Máté Tibor, Hatvan; Mesterházy Ágnes, Tapolca; Nagy Emília, Győr; Nagy Lajos, Jászapáti; Potocska Apollónia, Budapest; Seres Zsuzsanna, Polgár; Stella Ildikó, Kaposvár; Szegedi Márta, Kiskunfélegyháza; Tóth Jutka, Hajdúszoboszló; Tóth Zsuzsanna, Mátraszőlős; Túri Ibolya, Sárkeresztúr; Törő Zsuzsanna, Csibrák; Vágó Ildikó, Jászapáti.

A felsoroltak közül a gyors és gondos megfejtésért külön jutalomban részesül: Hegedűs Éva és Nagy Lajos, zsebrádiót kapnak — Jabbágy Eszter és Máté Tibor jutalma tollaslabda készlet.

Mit üzen a Pajtás?

Kedves levelezők és aranytollas klubtagok!

Biztosan észrevettétek, hogy az utóbbi időben ritkábban visz a postás válaszlevelet szerkesztőségünktől. Ez azért van, mert olyan hatalmas mennyiségű levél érkezik naponta, hogy képtelenek vagyunk mindenre külön-külön válaszolni. Az általatok küldött rengeteg tudósításból, beszámolóból hetente csak néhány jelenhet meg. Azoknak, akiknek tudósítását helyhiány miatt nem tudjuk közölni, itt a „Mit üzen . . .” rovatban hétről hétre felsoroljuk a nevét. Így szerezhetnek tudomást arról, hogy levelüket megkaptuk, elolvastuk és jónak, közlésre alkalmasnak találtuk.

Tudjuk mennyire örültök, valahányszor a postás átadja nektek a Pajtástól jött levelet. Ám annak talán még jobban örültök, ha nevetek nyomtatásban megjelenik és így több százezer előfizetőnk — az ország egész úttörő-társadalma — a „Mit üzen . . .”-t olvasva megtudja, hogy ti mindannyian nagyszerű tudósítók vagytok.

Aki pedig hirtelenjében nem tudja eldönteni, hogy a sok iskolai, csapatbeli és családi esemény közül miről is írjon, mindig talál itt a rovatban segítő ötletet, tanácsot. Természetesen az olyan személyes problémákra, kérdésekre, melyekre nem lehet a nyilvánosság előtt felelni, ezután is levélben küldünk választ.

AZ ELMÚLT HETEKBEN NAGYSZERŰ BESZÁMOLÓKAT KÜLDTEK: Kántor Ivette, Zamárdi; Hegyi Margit, Törökbálint; Rusz Beáta, Gávavencsellő; Radványi Mónika, Baja; Fodor Katalin, Makó; Galambos Erzsébet, Feketeerdő; Holcsik Erika, Pusztaszer; Szomor Erika, Szigetújfalu; Herczog Gábor, Szentendre; Török Csilla, Nyírmihálydi; Pintér Judit, Magyarkeszi; Csala Ildikó, Győr; Kovács Ilona, Nyírmada; Csordás Pál, Dávod; Szlovák Mária, Kiskőrös; Varga Katalin, Nyírcsakoly; Ligeti Ágnes, Mátészalka; Kőszegi Ilona Hajdúdorog; Vidor őrs, Jánoshida; Fekete Orsolya, Gordos Zsuzsa, Székesfehérvár; Papp Tünde, Gávavencsellő, Fáczán Csilla, Galgahévíz, Kiss D. Zsuzsa, Baja; Szabó Gizella, Ráckeresztúr; Verba Gyöngyi, Nagykanizsa; Verebélyi Lajos, Budapest; Riporter őrs, Makó; Kocsis Mária, Darnózseli; Radványi Mónika, Baja; Solymosi Piroska, Tépe; Szikora Valéria, Bábonymegyer; Szücs Ildikó, Szentes, Élthes M. Judit, Tevel; Juhász Mariann, Gyöngyös; Bene Edit, Püspökladány; Mladoniczki Csilla, Újlengyel; Lőrincz Anna, Kőszeg; Beleznay Ágnes, Jásztelek; Kazsuk Enikő, Aranyosapáti; Benis Katalin, Tatabánya; Lenin raj, Nagyalásony; Darvasi Gyöngyi, Hódmezővásárhely; Szász Júlia, Penészlek; Kovács Ilona, Jásztelek; Papp Éva, Magyarbánhegyes; Csehnémeth Gyöngyi, Pókaszepetk; Láng Lívia, Rózsaszentmárton; Tótka Mária, Füzesgyarmat; Tuza Zsuzsa, Jászberény; Szirmay Magdolna, Veszprém; Bencze Tünde, Budapest, Varga Gabriella, Sárrétudvari; Pályi Enikő, Nyírbátor; Oriold Károly, Bácsalmás; Medgyesi Andrea, Szendrő; Fehér Katalin, Hajdúdorog; Bellai Edit, Barcs; Domokos Anikó, Gyoma; Lengyel Ildikó, Újszentiván; Takács Gabriella, Mosonszolnok; Kovács Judit, Gönyü; Vas Mariann, Hódmezővásárhely; Juhász Ilona, Bácsalmás; Szieberth András, Székesfehérvár, Fazekas Olga, Kötegyán; Kocsis Anikó, Makó; Riporter őrs, Esztergom; Bősze Zsuzsa, Sopron; Bodrogi Orsolya, Gyöngyös; Kállai Éva Úttörőcsapat, Ecseg falva; Andirkó Éva, Pap; Tóth Ágnes, Győr; Vigh Mónika, Dunakeszi; Élesdi Anikó, Győrtelek; Szabó Ildikó, Kistelek; Szentirmay Éva, Gyöngyöshalász; Szücs Judit, Monostorpályi; Imre Erzsébet, Álmosd; Dienes Katalin, Eger; Karsai Szilvia, Barcs; Merlák Nóra, Nagybátony; Szabó Gizella, Ráczkeresztúr: Tóth Mariann, Adács; Kocsis Katalin, Gádoros; Varga Márta, Hajdúnánás; Abuczky Éva, Nekézseny; Balogh Zsuzsa, Bicske, Ézsiás Csilla, Jászberény; Vass Erika, Káloz; Szabó Veronika, Szentes; Bolla Katalin, Zalaistvánd; Nagy Eszter, Opusztaszer; Dakó Eszter, Kecskemét; Király Melinda, Dalmand; Horváth Dóra, Baj; Sevella Mária, Ráckeresztúr; Tóth Rozália. Jászalsószentgyörgy; Kugler Nóra, Budapest; Konyár Magdolna, Gyulafirátót; Horváth Judit, Szalapa; Müller Edit, Sárosd; Török Ágnes, Csanytelek; Bertalan Györgyi, Pókaszepetk; Kovács Tünde, Cegléd; Bóna Emília, Csorna; Benkő Tünde, Mátészalka.

A mindszenti Központi Általános Iskola Riporter őrsének tagjait nagyszerű tudósításaikért, szorgalmukért szerkesztőségünk külön dicséretben részesíti.

Várjuk beszámolóitokat a CIMEA-évforduló megünnepléséről, a farsangi mulatságokról, és meghívóitokat a kulturális szemle iskolai, járási, megyei döntőire.

Leveleznénk

ÖTÖDIKESEK LEVELEIT VÁRJUK: Márton Zsuzsanna, 3794 Boldva, Hunyadi út 16.; Timkó Krisztina, 3794 Boldva, Hunyadi út 14; Szanyi Dorottya, 1024 Budapest, Retek u. 29—31.

HATODIKOSOKKAL LEVELEZNÉNK: Cseke Erika, 6066 Tiszaalpár, Táncsics Mihály u. 27.; Kádár Mária, 6900 Makó, Mátyás újsor 9.

HETEDIKESEK ÍRJANAK: Pócs Nóra, 2536 Nyergesújfalu, Felszabadulás tér 69.; Huszka Krisztina, 3809 Selyeb, Kossuth Lajos u. 45.; Kriván Ildikó, 3809 Selyeb, Kossuth Lajos út 40.; Csicsely Edit, 5600 Békéscsaba, Peter Jilemniczky u. 1.; Szaniszló Erzsébet, 3794 Boldva, Hunyadi út 12.; Princz Györgyi, 2360 Gyál, Szt. István út 100.

NYOLCADIKOSOK BARÁTSÁGÁT KERESSÜK: Bukaszky Erika, 3931 Mezőzombor, Kölcsey út 64.; Kirchner Gabriella, 7100 Szekszárd, Katona József u. 5.; László Zsuzsanna, 7100 Szekszárd, Kadarka lakótelep 14., III. emelet 2. ajtó; Gulyás Ildikó, 3400 Mezőkövesd, Mária út 27.; Dobrotka Mária, 5600 Békéscsaba, Nagyrét Pf.: 307.

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: VASVÁRI FERENC

Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: 1397 Budapest Jászai Mari tér 5.

Telefon: 326-733, 321-541, 321-989.

Postafiók: 1397 Bp. 62. Pf. 508.

Kiadóhivatal: 1965 Budapest, Révay u. 16. Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivatalokná l, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hirlap Irodánál (KHI 1900 Budapest, József nádor tér 1.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: Egész évre 72 Ft, I. félévre 40 Ft, II. félévre 32 Ft.

78.0079 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: SOPRONI BÉLA vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő: PORKOLÁB CSABA

FEKETE FARKAS

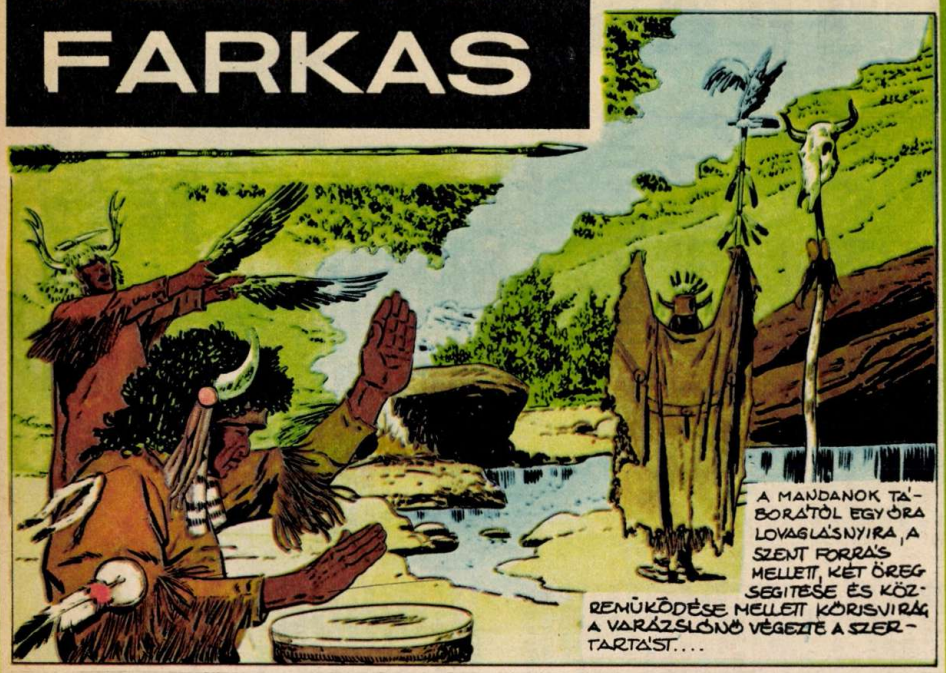

ÉS A MANDANOK VARÁZSLÓNŐJE I.

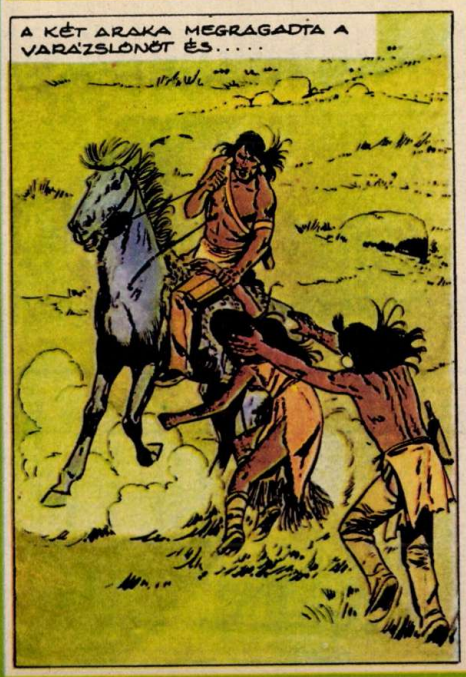

FOTÓ: WÁGNER

Most zajlanak a tudományos-technikai szemlék. A készülődés a nagy eseményre már tavaly elkezdődött

78|5

XXXIII. ÉVF. • 1978. FEBRUÁR 2.• ÁRA 2,– Ft

PAJTÁS

MIRŐL BESZÉLGETSZ OTTHON

A dobogókői kilátónál összefutottam egy csapatnyi pesti gyerekkel. Miután megismerkedtem velük, megkérdeztem tőlük, hogy gyakran beszélgetnek-e a szüleikkel?

Volt, aki a vállát vonogatta, volt, aki csak hümmögött. Néhányan azonban kerek-perec kimondták:

— *Ha muszáj.*

— *Engem a szüleim általában a suliról faggatnak. Anyut leginkább az érdekli, hogy ki, milyen jegyet kapott az osztályban. S, ha a szavaimból kihámozza, hogy a jobbak között vagyok, puszit is ad. Apu, ha meglát, megkérdi, „hogy állunk fiatalember?", de a választ már nem várja meg.*

?

Siet a szobába tévézni — magyarázta a mellettem álló nyolcadikos fiú.

— *Nálunk most háború van* — szólalt meg a társa-

— Súgok egy titkot.
Homonnai Réka a veszprémi Bem József Általános Iskola tanulója és édesanyja

Sukorói esték.
Derűs pillanatok Ritáéknál

Détár Enikő: — Kiskoromtól kezdve önállóságra neveltek... Ők sem kímélik magukat, ha társadalmi munkát kell végezni

Czenkár Judit: — A címemre érkezett levelet sohasem bontja fel, de én odaadom neki

Horváth Jancsi: — Arról álmodozom, hogy nekem is születik testvérem és vele jól kibeszélem magam

A mama jobbkeze. Ferenczi Attila a budapesti, II. kerületi Ady Endre utcai iskola tanulója otthon. Családi utazásoknál tanácsadó. A takarításnál nélkülözhetetlen segítője édesanyjának

Te otthon hallgatsz vagy szólsz, ha kell?
A csend legalább olyan veszélyes, mint az állandó veszekedés. A meghitt beszélgetések hiánya sivárrá teszi a hétköznapokat, kihat az egész életre

ság egyetlen leánytagja —, *anyuék válnak. A sílécet is azért vették, hogy minél kevesebbet tartózkodjam otthon, minél ritkábban halljam a civakodásukat.*

Félre a daccal!

Abbahagytam a kérdezősködést, mert úgy éreztem, hogy a sebtében megfogalmazott feleletek hamis képet adnak, a gyerekek és szüleik kapcsolatáról.

Talán hosszú időre félretettem volna a témát, ha nem jön közbe valami. Január 2-án késő este találkoztam egy meggyötört arcú asszonnyal, aki zokogva bolyongott a fővárosi utcán, fia után kérdezősködött mindenkitől. A rendőrség fiatalkorú és gyermekvédelmi osztályán megtudtam, hogy ezen a napon több kétségbeesett szülő kereste gyerekét.

— *Bizonyítványosztás napján ugrásszerűen megnő a csavargók száma. A gyerekek a rossz jegyek miatt félnek hazamenni. Ha idejében őszintén beszámoltak volna szüleiknek tanulmányi eredményükről, vagy a szülők rákérdeztek volna a dolgokra, és megszervezték volna a segítséget, sok keserves pillanattól kímélhették volna meg magukat* — mondta Giczi Andrásné rendőr őrnagy. — *Egyre több a „néma" család. S a csend legalább olyan veszélyes, mint az állandó veszekedés. Csavargásra végső esetben kerül sor és hamar nyomára bukkanunk a szökevényeknek. De a meghitt beszélgetések hiánya sivárrá teszi a hétköznapokat, kihathat az egész életre.*

— *Sajnos, a nagy rohanásban valóban kevés idő jut csevegésre, pedig a jó közérzet érdekében nagy szükség lenne rá* — közölte dr. Kemény Jánosné, a főváros XIII. kerületi nevelési tanácsadó pszichológusa, aki elég sok lelki zavarral bajlódó gyerekkel foglalkozik. — *Persze az igazsághoz tartozik, hogy a családok többségében mindkét szülő dolgozik. A gyerekek is későn érnek haza a napközi ből. Időt igényel a tévézés, a rádiózás, az olvasás. Ráadásul kamaszkorban az ember mindenért megsértődik. Dacossá válik. Hallgat, vagy grimaszokat vág. És amikor rájön, hogy számára is hiányzik a jóízű beszélgetés, talán már nem is talál őszinte hangot a szóváltásra. Persze, ahol a szülők a kicsi gyermek kérdéseit, nem engedik el válaszolatlanul a fülük mellett, ahol mindig szakítanak annyi időt, hogy meghányják-vessék az ügyes-bajos dolgokat, ott később sem lehet baj.*

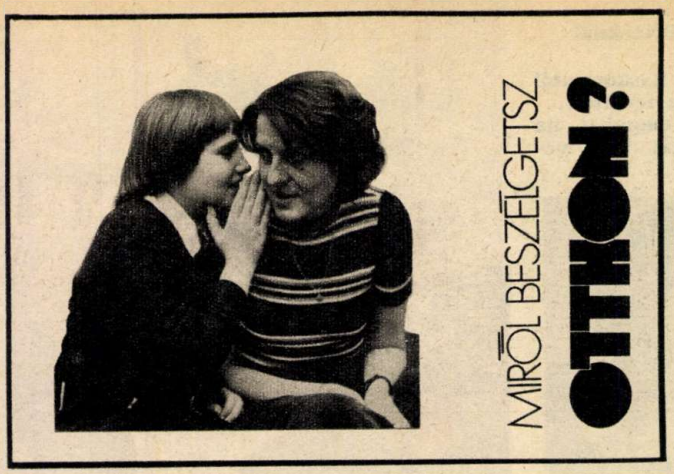

Első látásra senki sem mondaná meg, hogy a nevető szemű Horváth Jancsi a veszprémi Pinokkió őrs mókamestere szomorú is tud lenni. Csak a beavatottak tudják, hogy ilyenkor a bizonyítvánnyal lehet baj.

— Otthon kivel íratod alá az ellenőrződet?

— *Az attól függ, hogy kinek, milyen a kedve. Ha becsúszik egy elégtelen, megvárom, hogy kapjak egy jobb jegyet, mert akkor fejmosással megúszom az aláírást, de addig bitangul érzem magam.*

— A rossz jegyért kikapsz?

— *Apu ritkán ver meg. Mégis félek, hogy dühbe jön... Anyunak elmondanám a titkom, de ő mindig siet, nemigen szeret társalogni.*

— Ha otthon vagy, mit csinálsz?

— *Beülök a szobámba. Olvasok, vagy a repülőmodellekkel játszom. Arról ábrándozom, hogy nekem is születik majd testvérem, és vele jól kibeszélhetem magam.*

Bizalom kell a boldogsághoz

Egerben a Pajtás-ankéton találkoztam Détár Enikővel. A nyolcadikos lány nem a beszélgetések mennyiségét hiányolta.

— *Kiskoromtól kezdve önállóságra neveltek. Amikor eszem is van hozzá, hogy megálljak a lábamon, most elvárják, hogy minden lépésről számot adjak.*

— Biztosan okot adtál rá.

— *Milyen okot? Anyuék kívánsága volt, hogy Kerecsend helyett Egerbe járjak iskolába. Az ide-oda történő buszozás pedig idővel jár. Idő kell a rajtitkári munkához, a kémia- és a kézilabdaszakköri foglalkozásokon. Tulajdonképpen a példájukat követem, amikor a kelleténél több feladatot vállalok. Hiszen ők sem kímélik magukat, ha a községünkről van szó, ha társadalmi munkát kell végezni. Legutóbb egy sületlen tréfa miatt valóban lekéstem a rendes járatot, és csak este hét után értem haza. Csapatvezetőm azonban igazolta, hogy amíg úttörőfoglalkozáson voltam, valaki eldugta a táskámat, és mire megtaláltam, már csak integetni tudtam az autóbusz után. Töviről-hegyire elmeséltem már az esetet, de anyu újra és újra emlékeztet rá.*

Enikő egri barátnője, Czenkár Judit is csatlakozott a beszélgetéshez.

— *Anyukám és köztem nincs titok. A címemre érkezett levelet soha nem bontja fel, de én oda adom neki, hadd olvassa. Nyugodtan beszélgethetek vele a fiúk legyeskedéséről és idétlenkedéseiről is. Nem félt, mert mindent elmondott nekem, amit egy lánynak tudni kell.*

— Apunak is megmutatnád a levelet?

— *Ő sebész. Nincs ideje csacskaságokra. Vívni járok, vele legtöbbet erről beszélgetek. És az angolról meg a németről. Idegen nyelvre tanít, mert német tagozatos gimnáziumba készülök.*

Családi parlament

Amikor beléptem Alexits Ritáék sukorói lakásának tágas konyhájába, tréfásan megjegyezte:

— *Itt tartjuk a családi parlamenteket. Vacsora után anyu a varrógép mellett foglal helyet. A bátyám az asztalnál. Apué a nagy fotel, én pedig a heverőn hasalok végig. Az nyitja meg az ülést, akinek valamilyen „hasfájása" van. Kielemezzük a dolgokat, aztán jön a kérdezz-felelet. Mindenki mindenkit kifaggat.*

— A te esetedben mire a legkíváncsiabbak?

— *Arra, hogy mi van az ellenőrzőben.*

— És?

— *Az idén még csak egyetlen egyszer kellett idegeskednem. Magyarból egy egyest és egy hármast szedtem össze. Azon az estén fel kellett mondanom az egész leckét.*

Rita „ügyei", a Fradi és a Dózsa eredményei sűrűn szerepelnek a családi parlament napirendjén. A Fradinak a bátyus, a Dózsának Rita és az édesapja szurkol. Rita sokoldalú. Népi táncos, aranyérmes szavaló, kitűnő rajzoló. Egy neves festőművész miután megnézte rajzait, azt javasolta neki, hogy képzőművészeti szakközépiskolába iratkozzon be. Úttörőbarátaival évek óta gyűjti a Kossuth-emlékeket. Levelet írt az isztambuli és a londoni nagykövetségre, ahonnan értékes dokumentumokat kapott.

— *Anyu minden kívánságunkat szemrebbenés nélkül jegyzőkönyvezi. De amikor a múltkor elmondtam, hogy mit szeretnék, kiesett kezéből a toll.*

— Miért, mit szeretnél?

— *Egy igazi lovat! Anyu hosszú ideig szólni sem tudott, de aztán megígérte, ha jól vizsgázom, ha elérem az általam kitűzött célt, diplomát szerzek, összegyűjt egy lóra valót.*

Nem a ló, hanem a jó közérzet miatt én minden családban meghonosítanám a sukorói háziparlamentet.

A beszélgetést a gyerekek is kezdeményezhetik.

Faragó György

Fotó: **Karasz Lajos**

AZ ÉN OSZTÁLYFŐNÖKÖM?

Ki az a felnőtt, akivel egy gyerek — a szülein kívül — legtöbbet együtt van? Ki az, akinek legtöbb köze van egy gyerekhez? Ki az, aki gyerekké tud válni, aki „egy test, egy lélek" tud lenni tanítványaival, akit érdemes, akit jó szeretni?

Erre a százlábú kérdésre csak egy szóval lehet válaszolni:

— „Ili néni!"

Azt a kedves embert jelenti, aki osztályfőnöke, jó barátja egy kis közösségnek.

•

Egy budapesti gyerekközösségnek tettem fel a következő kérdést: milyen a jó osztályfőnök?

A kérdést csend követte.

— Akkor írjátok le! — biztattam őket.

Az alábbiak szó szerinti idézetek:

Legyen szigorú, de megértő

„A jó osztályfőnök legyen megértő, akihez oda mernek menni a gyerekek, s megbeszélik vele problémáit... meghallgatja és számontartja mindenkinek a véleményét... bízik a tanítványaiban... nem avatkozik bele a gyerekek magánéletébe, például nem vágatja le a szerinte hosszú hajat... nem szimatol az osztálya után, de törődik minden gyerekével... legyen szigorú, és igazságos... ne ültessen a kicsi padokba hosszú gyerekeket, engedje szeretni a beatzenét, és ne vesse meg, aki ezt szereti jobban, mint a komolyzenét."

„Legyenek az órái derűsek, de tudja megtartani a fegyelmet... ha rossz kedve van, ne csapkodjon, kiabáljon, ne a gyerekeken töltse ki a mérgét... ha az osztály valamilyen baklövést követett el, ne rendezzen a tantárgyából fásítást... nem lehet egyesekhez túl szigorú, ‚pikkel rájuk', másokhoz viszont engedékeny."

Számára mindenki egyforma

„A jó osztályfőnök számára mindenki egyforma, akár lány, akár fiú... nem lehet, hogy ne szeressen egy gyereket, mert az cigány, vagy mert nem tud úgy öltözködni, mint a többiek és ne kivételezzen csak azért, mert az illető mamája szülői munkaközösségi tag..."

„A jó osztályfőnök segít a rajmunkában, de nem hajtja hajcsárként saját rajátt... Segítsen kialakítani az osztályközösséget és az osztályközösség ne tőle függjön. A közösség nevében ne vállaljon feladatokat a megkérdezésük nélkül... Kiránduláson ne tanárként, hanem barátságos útitársként vegyen részt, segítse a vidámságot: énekeljünk, beszélgessünk és játsszunk sokat... a program összeállításába vonja be az osztályközösséget is, hogy ne csak a múzeumokat lássuk..."

„A jó osztályfőnök az osztályfőnöki órán nem a saját tantárgyát tanítja, hanem a gyerekek problémáival foglalkozik... nem teszi kötelezővé a mozi-, a színházbérletet, hanem kedvet csinál hozzá..."

Ilyen legyen és ilyen ne legyen! Fájdalmas rossz emlékek és irigyelt büszkélkedések írták le ezeket a véleményeket. Ha most megkérdeznék szintén tizenöt osztályfőnököt, hogy milyen legyen a jó osztály?... Ők is csak kedves emlékek és szomorú tapasztalatok alapján tudnának nyilatkozni rólatok, arról, hogy milyen legyen, vagy milyen ne legyen a jó osztály.

Könnyű rájönni, hogy nincs hibátlan osztályfőnök, nincs tökéletes osztály se. Azért, ha ismertek nagyon jó osztályt, nagyon jó osztályfőnököt, írjátok meg, hadd mutassunk be néhányat a Pajtásban.

G. A.

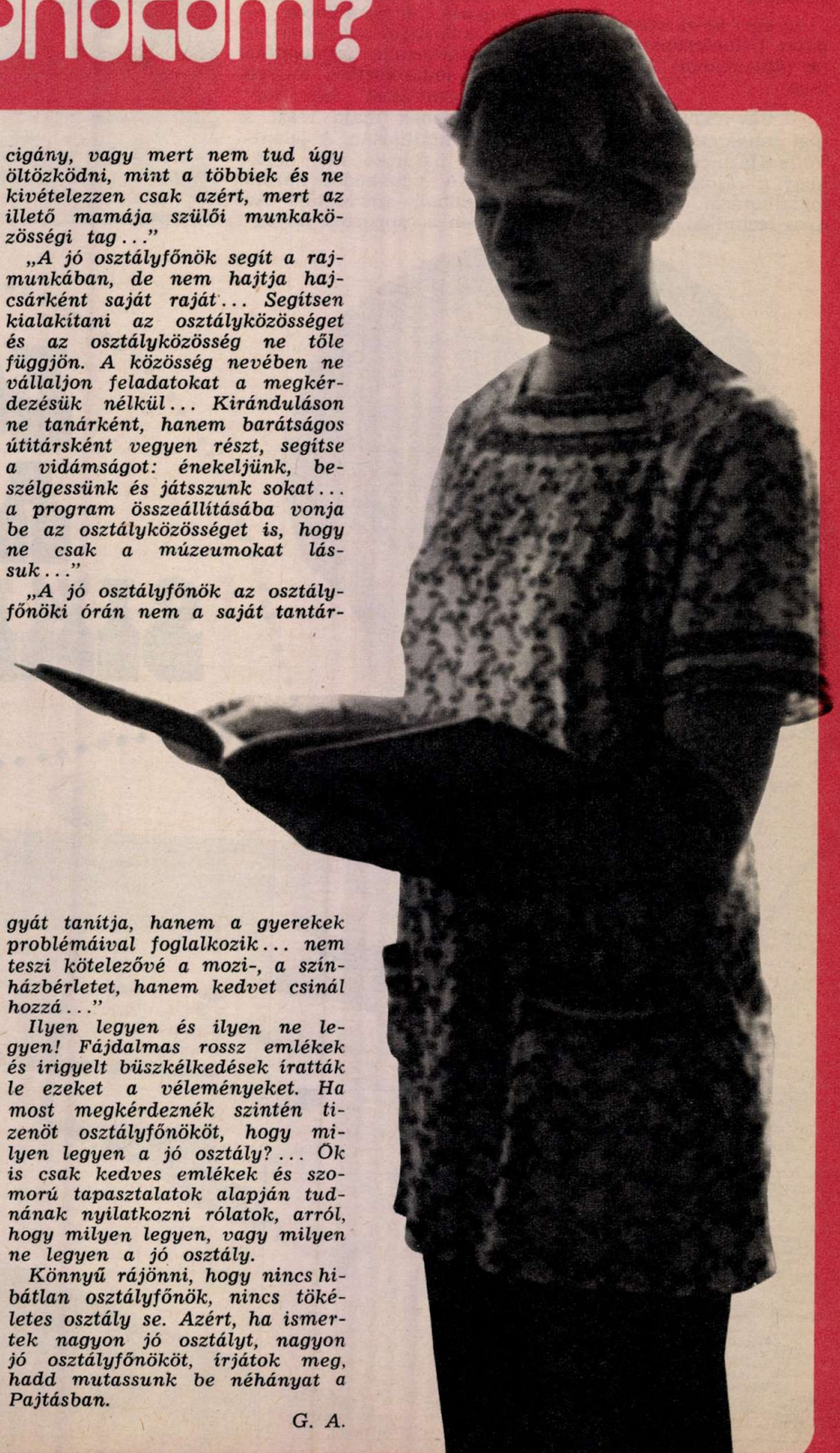

EGYÜTT A SIKERÉRT

Az idén a tudományos-technikai úttörőszemle közösségi munkát követel. Nem elég, ha egy gyerek kiváló oroszos vagy fizikus, most kis közösségek, három-négy tagú csoportok készülnek fel a nagy vetélkedőre, hogy bizonyítsák tudásukat, ügyességüket, tehetségüket, egymás iránti felelősségüket a közös sikerért. Már év eleje óta készülnek a csapatszemlére.

Az egri 63-as számú Csapajev Úttörőcsapatot a hajrá időszakában látogattam meg.

— Úgy szerveztük eddigi munkánkat — mondta Tóth Klára csapatvezető —, hogy a rajok és szakkörök foglalkozásai a tudományos-technikai úttörőszemlére való felkészülést is segítsék. Az októberi évfordulóra, az Ady-ünnepségre való felkészülés a történészek és irodalmárok számára már komoly anyaggyűjtésnek számított. A technikusok felkészülését gyárlátogatásokkal és a „szüleim foglalkozása" elnevezésű akciónkkal segítettük. A gyerekek tablókon képekkel mutatták be azt a foglalkozási ágat, melyben édesapjuk vagy édesanyjuk dolgozik. A szakkörök — az iskolarádió adásaiban — bemutatkoztak, elmondták mivel foglalkoznak, milyen „mestermunkák" készítésével vesznek majd részt a csapat kiállításán. A jelentkezési határidő már lezárult. A vetélkedőt három fordulóban szerveztük. Az elsőben a csoportok anyag-

gyűjtéssel foglalkoznak, de már a kiválasztott témakör szerint. A második forduló az anyag rendszerezése és elsajátítása. A harmadik forduló a tulajdonképpeni csapatszemle. Ez a nyilvánosság, a szülők, a patronáló KISZ-esek és a gyerekek előtt zajlik.

Az úttörőszobában gyerekektől érdeklődtem a részletek felől.

— A mi rajunkból — mondta Bozsó Erika — két lány és két fiú indul a Kazinczy-pályázaton. Három csoportunk társadalomkutató, egy csoport orosz nyelvből készülődik.

Szegedi Zsuzsa az oroszszakkörben szovjet ajándéktárgyak gyűjtésével, Eger testvérvárosának, Csebokszárinak az ismertetésével és sok-sok szovjet levél alapján készül az orosz nyelv és irodalom barátai vetélkedőre.

Sok az úttörőtechnikus a csapatban. Ez érthető is, mivel 19 szakkörük van és három kivételével mindet leginkább műszaki képzettségű szülők vezetik. Zombori Jutkát, Kiss Endrét a közlekedési szakkörből, Bene Lacit a munkásőrszakaszból küldik a versenyre, a vetélkedőre. Szabó Imre és Juhász Sanyi a forgácsoló szakkört képviseli, Marcsa Tamás a nyomdászokat.

A csapat természetesen a legjobb csoportokat nevezi majd be a városi vetélkedőre.

Gebri Antal
Fotó: Gámán Gábor

Kovács Kati és Tornai Jutka szorgalmasan jegyzeteli a faliújságról a tudományos-technikai szemle feladatait.

Bozsó Erika tavaly a Szovjetunióban részt vett egy nemzetközi táborozáson. Onnan hozta ezt a szép szamovárt, amelyet majd a kiállításon bemutatnak.

Nehéz, de megoldható feladat. Tóth Tibi egy porszívó kiszerelt motorját javítja

A feladatok megoldásához nélkülözhetetlen segítséget nyújt az iskola könyvtára. Nagy Sándorné könyvtárvezető sok hasznos tanácsot ad.

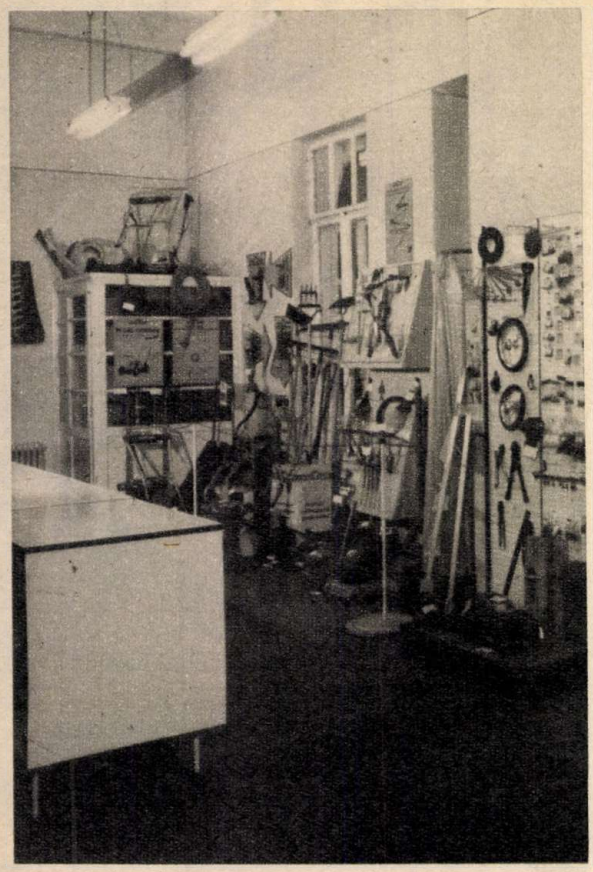

FIÚK, LÁNYOK!

Jelentkezzetek vaskereskedő tanulónak!
A tanulmányi ösztöndíjon felül havi 250,– Ft társadalmi ösztöndíjat is fizetünk.
A tanulók részére napi 1 Ft térítés ellenében ebédet, valamint ingyen munkaköpenyt, tankönyveket és füzeteket adunk.
A képzési idő három év.
Az utolsó félévben a tanulók szakmunkásbért kapnak.
Vidéki tanulóink részére ingyenes kollégiumi ellátást nyújtunk.
Jelentkezés: VASÉRT Vállalat személyzeti osztály,
1085 Budapest, Üllői út 32. I. 8.
Telefon: 138-882.

VASÉRT JÖJJETEK VELÜNK TI IS!

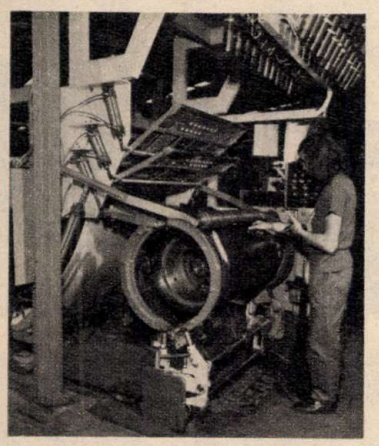

Taurus

SZABOLCS-SZATMÁR MEGYEI FIATALOK FIGYELEM!

A Taurus Gumigyár Nyíregyházán szeretettel vár benneteket GUMIGYÁRTÓ szakmunkástanulóknak. A rohamosan fejlődő, modern technológiával dolgozó gyárunkban szükség van jó szakmai felkészültségű, elméleti és gyakorlati tudású szakemberekre.

Főleg kémiai érdeklődéssel rendelkező fiúk és lányok jelentkezését várjuk. Tanulóidő: 3 év.

Tanulóink a tanulóidő alatt havonta évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően 110–650 Ft-ig terjedő ösztöndíjat kapnak, ezen felül társadalmi ösztöndíjat is fizetünk részükre, 250–450,– Ft-ig terjedő összegben. Nyári szakmai gyakorlatuk idején a legkiválóbb tanulóink 20 napot az NDK-ban töltenek, gyárunk költségén. Végzett tanulóinknak lehetőséget nyújtunk a továbbtanuláshoz. Elméleti képzés Nyíregyházán a 107. sz. Mező Imre Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati képzés gyárunk tanműhelyében és üzemeiben folyik.

Érdeklődni és jelentkezni lehet a TAURUS GUMIGYÁR SZEMÉLYZETI ÉS OKTATÁSI CSOPORTJÁNÁL 4400 NYÍREGYHÁZA, DERKOVITS U. 107.

KIS DZSÁMI

Fatter Antal helytörténet kutató ötezer óra munkával elkészítette a pécsi városközpontban álló törökkori dzsámi miniatűr mását. A modell különös értéke, hogy abban a formában készítette el alkotója, amilyen háromszáz évvel ezelőtt volt. Az eredeti harmincszor nagyobb a makettnél, melyet több ezer fehér mészkőből csiszolt „téglából" épített fel Fatter Antal.

„MINDENT BELE!"

A nézőtér tele gyerekekkel, szülőkkel, akik ütemesen tapsolnak Bódy Magdi énekére a Győri Sportcsarnokban. A játéktéren három csapat részvételével elkezdődik a nagyszabású sportvetélkedő.

Zsong a nézőtér, Móra feliratú táblácskák emelkednek a magasba, a túloldalon pedig fanfárok kísérik a lébénymiklósiak indulóját. Odébb a mosonmagyaróváriakat biztatják.

A négytagú zsüri szorgalmasan jegyez. Az elnök: Tibor Tamás, a KISZ KB honvédelmi és sportosztályának vezetője, a tagok: Gyarmati Andrea, Magyar Zoltán, Németh Miklós, Európa- és olimpiai bajnokok, akik legalább úgy izgulnak, mint a gyerekek.

Amikor Gyulai István bejelenti a végeredményt, majd szétveti az öröm a Győri Sportcsarnokot. A villanytáblán ugyanis ez áll: 1. Lébénymiklós 32 pont, 2. a mosonmagyaróvári X. sz. Általános Iskola 30 pont, 3. a győri Móra Ferenc Általános Iskola 28 pont.

A Magyar Televízió Gyermekosztályának és a Magyar Úttörők Szövetségének játékos sportvetélkedője, a „Mindent bele!" új tv-sorozat győri nyitó adása nagy közönségsikert aratott. Folytatása januárban. (Pálfalvi Gábor)

A Pajtás TÁVIRATI IRODÁJA JELENTI

ÜDVÖZÖLJÜK A KUKKANTÓT

Megérkezett szerkesztőségünk címére a balassagyarmati úttörőcsapatok közös újsága a Kukkantó. Verseket, tudósításokat, úttörőházi események hirdetését, megemlékezéseket, híreket, rejtvényeket és humort találhatunk a 24 oldalas kiadványban. Jó munkát, sok sikert kívánunk a Kukkantó szerkesztőségének!

A 25 ÉVES VÁROSÉRT

Várpalota most ünnepelte várossá válásának 25. évfordulóját. Az őszi ünnepségek alkalmával a város tanulói meghirdették az Úttörők Várpalotáért elnevezésű mozgalmat. A lelkes munka eredményeként a bányászváros úttörői 425 facsemetét ültettek el, 16 500 óra társadalmi munkát végeztek és 165 tonna hasznosanyagot gyűjtöttek hozzájárulva városuk szépítéséhez.

VÉDETT GÓLYÁK

A Litván Szovjet Szocialista Köztársaságban több mint húszezer gólya él. A gólyák védelem alatt állnak, fészkükhöz nem szabad nyúlni. Életüket és költözködési szokásaikat nyolc ornitológiai állomás figyeli. A gólyák lábát meggyűrűzik. Különös figyelmet fordítanak a fekete gólyákra, egész Európában itt található a legtöbb: néhány száz.

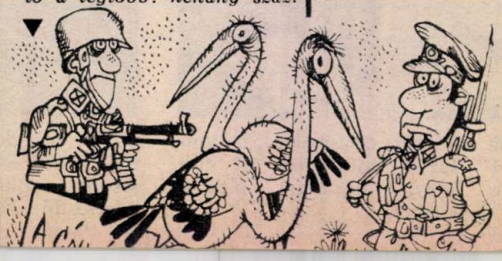

CSUPA ABLAK!

11 hónap alatt készült el a budapesti XVI. kerületben az új Jókai lakótelepen egy 16 tantermes, könnyű szerkezetes iskola. Egyelőre 250 gyerek tanul itt, de ősszel már 750—800-ra számítanak.

A TALAJTÓL A LEBEGÉSIG

Harmincnégy növendék kezdte meg az idén tanulmányait az Állami Balett Intézetben. Naponta több órát gyakorolnak kilenc éven át, azután lépnek csak színpadra. A sok nehéz gyakorlat közül nem egyet a talajon végeznek. Azután következik a lábujjhegyre-emelkedés, az úgynevezett spicc-technika tökéletes elsajátítása.

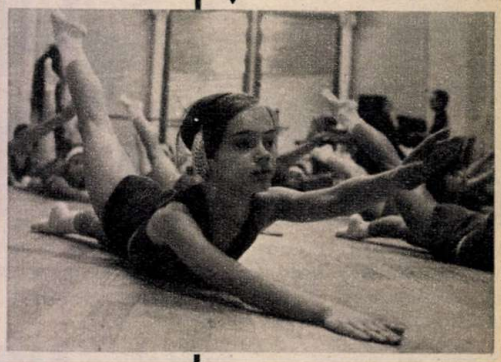

ISKOLA-SZÖVETKEZET

Vas megye délnyugati részén, az Őrségben működő általános iskolák között elsőnek 43 fő tanulóból megalakult az Iskolaszövetkezeti csoport.

Feladataik között van, hogy kertészetükön keresztül — amelyhez az Őrségi ÁFÉSZ adott tárgyi segítséget — biztosítsák a terület palántaellátását és a községek kertjeinek szépítéséhez a virágpalántát. A későbbiek során az iskolai eszközöket is ők árusítják majd.

VIKI

Nagyon megörültünk, amikor csapatvezetőnk, Gárdosi Henriette néni azzal a hírrel toppant be a szünet utáni első őrsi foglalkozásunkra, hogy február 18-án CIMEA-karnevált rendez az iskolánk a kultúrotthonban. Már hallottunk a CIMEA-ról, tudjuk, hogy különböző országok gyermekszervezeteinek nemzetközi bizottságának a rövidítése az öt betű. Azt is tudjuk, hogy a világ gyermekeinek barátságát, testvériségét szolgálja. Amint meghallottuk a karnevál hírét, nyomban tervezgetni kezdtük, ki milyen jelmezt készítsen, milyen dalokat, játékokat, táncokat tanuljunk meg. És azt is elhatároztuk, hogy a következő őrsi foglalkozáson mindezt bemutatjuk, megcsináljuk.

1: Silingi Marika volt közöttünk a legfürgébb. Ő öltözött át a leggyorsabban magyaros népviseletébe. Amíg a többiek javában készülődtek, már javában segített Majer Tibinek a csapatotthon feldíszítésében.

2: Tibi jelmezének modelljéül Kajla kutya szolgált. A maszk már csaknem teljesen elkészült. Igazi kutyának természetesen farka is van, Tibi sem feledkezett meg erről, a papája egyik nyakkendőjét hozta el erre a célra.

5: Jávor Zsuzsi a nagymamája kendőjét is elhozta. Somodi Jutka és Pálfalvi Vali nagy igyekezettel öltözötette, hogy minél tökéletesebb „orosz lány" legyen Zsuzsiból, aki egy mesekönyvből választotta modelljét.

6: Fordult a kocka. Most már Zsuzsi segít Jutkának. Nem tudtuk elképzelni, hogy miért hozott Jutka egy pamutszálakkal összevarrt fekete harisnyát, csak akkor derült ki, amikor a fejére húzta: néger lány lett. Béla szerint rabló.

9: Már mindenki elkészült. Jöhet a játék, az éneklés, a táncolás. Nem hiába választottuk Zsuzsát nótafának. Új dalt tanít nekünk, a CIMEA indulót, „Annyi a fájdalom, Földünk sok tájadon ezer utadra hull a bomba . . ."

10: A sok dal, éneklés meghozta Feri táncos kedvét. Áhítatos arccal ropja az orosz táncot. A többiek ütemes tapssal kísérik, segítik. Nem könnyű megtanulni, igazán felér egy láberősítő, kiadós edzéssel is.

KARNEVÁL

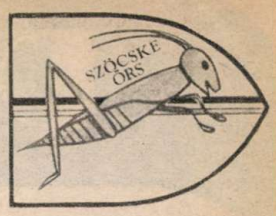

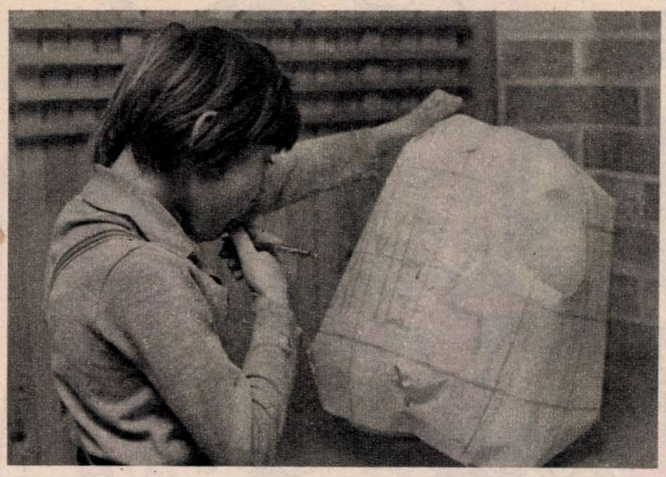

3: Mag Attila CIMEA Vikinek öltözik. „Anyukám segített rajzlapból kivágni ezt a földgömbszerűséget, együtt is ragasztottuk össze. Persze az lenne az igazi, ha földrészeket is rá tudnám rajzolni."

4: Még néhány pillanat és Urbán Zoli tökéletes indián harcos lesz Szegedi Feri jóvoltából. Feri egyáltalán nem sajnálta a rúzst, vastagon kente Zoli fizimiskájára a harci, ünnepi jeleket. Zoli gyanakvó; talán soha nem tudja lemosni.

7: Pálfalvi Vali édesanyja menyasszonyi ruhájából készítette el hindu kosztümjét. Tóth Zoli pedig eszkimónak öltözött: „Így legalább nem fázom" mondta. Attilának mendketten óvatosan segítenek, elvégre ő lesz a karnevál jelképe.

8: „Egészen helyes kis kutya lett az őrsvezetőnkből" – állapították meg többen is. Nagy Feri még bátorítón meg is simogatta. Persze neki sincs félni valója, hiszen orosz ruhája is állja az őrs szigorú szemű kritikusainak próbáját.

11: Ez már egyszerűbb. A csárdás ritmusa, lépései sokkal ismerősebbek, Marika és Tibi igazán mesterei, bár nincs könnyű dolguk, hiszen Tibi még akkor is jóval magasabb Marikánál, ha jócskán összehúzza magát.

12: A próba igazán jól sikerült, nagyszerűen szórakoztunk, jót játszottunk, énekeltünk, táncoltunk, sokat nevettünk. Még van egy kis időnk, ez alatt tökéletesíthetjük a jelmezeinket, és közben várjuk a napot, a Viki karnevál napját.

DÖRZSÖLJÜK ÖSSZ

Hajdanán, talán a Neandervölgyben, az ősember ha társával találkozott, felemelte kezét. Ez volt — feltehetően — a köszönés legelső formája. Ezzel jelezte ősünk, hogy embertársát felismerte, és szándékai békések. Mert ha ezt netán elmulasztotta, idegennek nézték, és már repült is a kőbalta. A köszönés tehát akkoriban még „életbevágóan" fontos volt.

A szokás fennmaradt, s Mózes könyveiben — körülbelül 3—4000 éve íródtak — már olvasható a szó: „köszönté". Akkor már a tiszteletadás formája, mellyel embertársát becsülte a homo sapiens. Tiszteletet jelentett: nem többet, nem is kevesebbet.

Arcadius bizánci császárt liutprand püspöknek, Itália követének leborulva kellett köszönteni. Egy időben az osztrák császárokat minden járókelőnek (függetlenül társadalmi rangjától) térden kellett tisztelni. Akár poros, akár sáros volt az út. A sziámi császár előtt hason csúsztak alattvalói.

Így változtak a köszönések, a megszólítások, az udvariasság formái is. Gyakran bizony elváltoztak. A római eredetű szervusz (servus) jelentése „szolga". Akit e szóval köszön-

E AZ ORRUNKAT?

tött polgártársa a Fórum zajos tömegében, az tudhatta, hogy a másik őszintén tiszteli őt, hiszen szolgálatát ajánlotta fel neki — mégha jelképes formában is. De aztán Julius Caesar legyőzte Pompeiust, és császárnak (caesar-nak) kiáltatta ki magát, s ezzel megváltozott az életforma is a római világbirodalom első városában.

Egyre több rabszolga érkezett Rómába a meghódított tartományokból, a provinciákról. Ha a rabszolga találkozott egy szabad polgárral, köteles volt megemelni fejfedőjét, hogy megmutassa: kopaszra nyírták. Az volt ugyanis a rabszolgaság jele. Ez az eredete a kalapemelésnek.

Caligula császár előtt az amfiteátrumban, a cirkuszi játékok színhelyén már felemelt kézzel és „Ave Caesar" (Üdvözlégy Császár) kiáltással hódoltak a küzdőtér gladiátorai.

A napról napra állatiasabb formát öltő római birodalom illemformái között is akadt „állati". Az egyik katonacsászár lovát miniszterként kellett üdvözölnie minden alattvalónak. Ne nevessen senki: az említett paripa valóban miniszteri rangban volt.

Mi következett Róma után? A kereszténység elterjedése, majd a középkor. Hogyan üdvözölték egymást akkoriban őseink? Ritkán és félve. Lódobogásra, kürtszóra mindenki rohant várába, házába, s elreteszelt minden nyílást.

A lovag volt az egyetlen — vastag páncélban persze — aki nem félt, s így aztán gyakorolhatta az udvariasságot. Az igazi lovag bátor, hű, becsületére sokat adó férfi volt, aki mindezek bizonyítására, no meg hölgye szívének megnyeréséért gyakorta vívott párbajt. (Innen ered „lovagias" szavunk.)

A középkor lovagjaitól is maradt ránk tisztelgési forma. Akkoriban a lehúzott sisakrostély mögött nehéz volt felismerni bárkit is. Ezért találkozásnál felemelték azt, hogy megtudják, kit köszönthetnek a másikban. Ezt őrzi ma a katonáknál a sapkához emelt kéz.

Korok jöttek, elmúltak, s ma 1978-at írunk. Sok minden feledésbe tűnt, de a köszönés szokása megmaradt. A tibetiek az orrukat dörzsölik összse, az angoloknál a nő előre biccen fejével, jelezvén, hogy hajlandó fogadni a férfi köszönését. Az oroszok átölelik és kétfelől arcon csókolják egymást, az eszkimók nyelvet öltenek. A kínaiak mélyen meghajolnak, vagy az egyik megérinti a másik homlokát. S egy kuriózum: az afrikai mussai törzseknél egymás markába köpnek köszönésnél.

És nálunk?

Nehéz az egyértelmű válasz. A századvégi „békeidők" dzsentri modora hamar megfertőzte a polgárokat is. Bokázás, hajbókolás, modorkodás járta az egyenes, tisztességes illem helyett. „Alázatos szolgája, kedves urambátyám, kérlek alássan, kézcsókom a nagyságos asszonynak..." — ilyenformán ment akkoriban, s mindebből nem kevés, él még ma is!

Talán egyedüli ország vagyunk Európában, ahol máig sem sikerült megszüntetni a zavart, mely a köszönések és a megszólítások terén uralkodik. Pedig egyszerű lenne. Bartók Béla és Kodály Zoltán a magyar zenében vélt hiányt úgy pótolták, hogy elmentek az egyszerű földműves nép közé az Alföldre és Erdélybe, s azok tiszta dalait beolvasztották a XX. század klasszikus zenéjébe. Nyomukban világosság és egyértelműség. Akárcsak a földműves ember köszönésében, amikor kora hajnalban, mezőre indult. Kalapját megemelve ennyit mondott: „jó reggelt kívánok!"

Most én is elköszönök: Szia.

Végh-Alpár Sándor

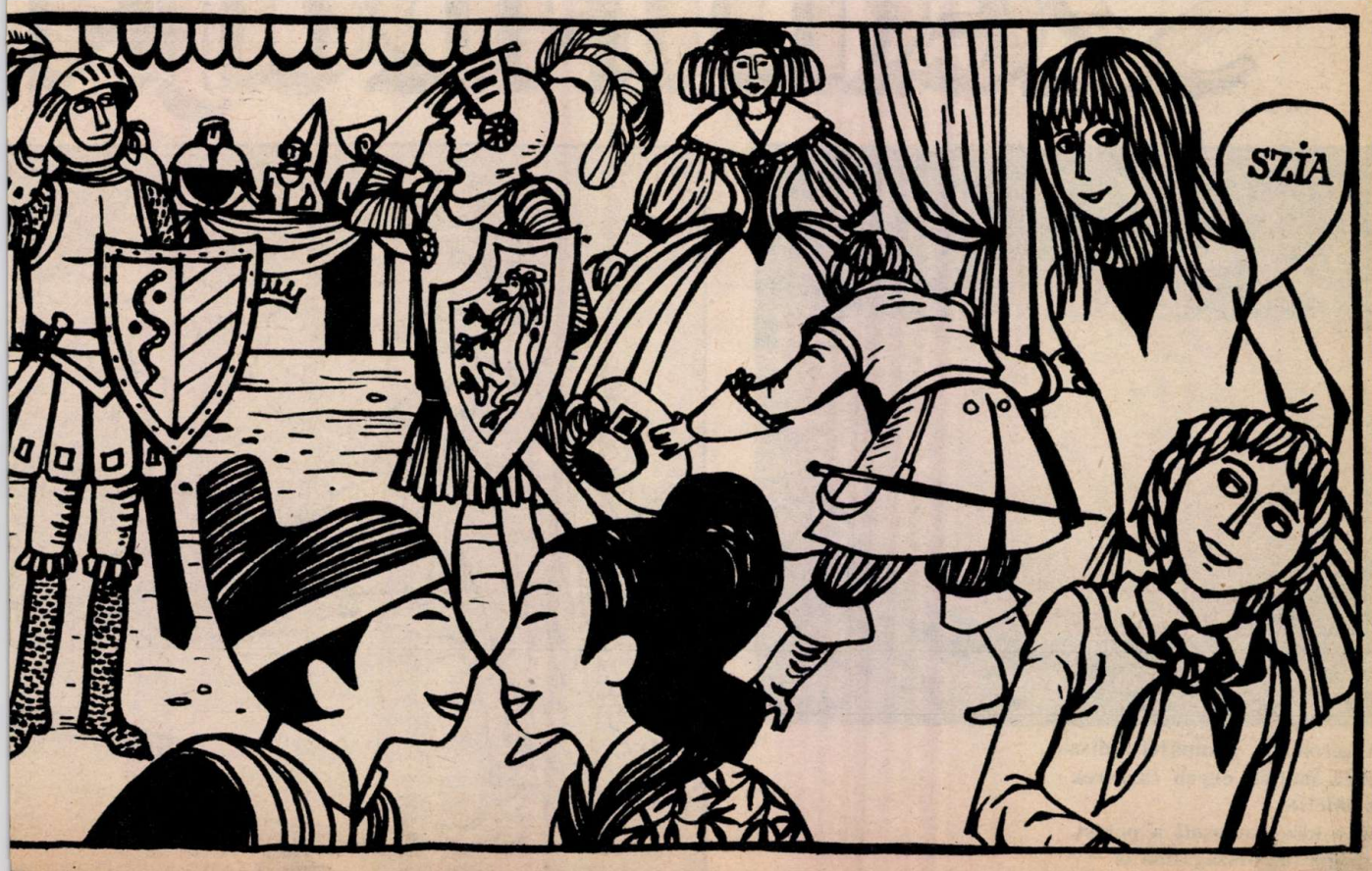

Közös jelkép: régóta nem királyi díszes fejékként gondolunk reá, hisz Mátyás óta (s ennek félezernél több éve már) a koronás király még híveinek is ellensége, országnak-népnek közös átka volt – de az a jelkép, István koronája, tíz évszázadnak tanúja maradt: a megpróbáltatások és a végül mégis kiküzdött, továbbvezető útrakelések korona-tanúja.

(Hegedűs Géza)

SZÁZADOK SZEMTANÚJA

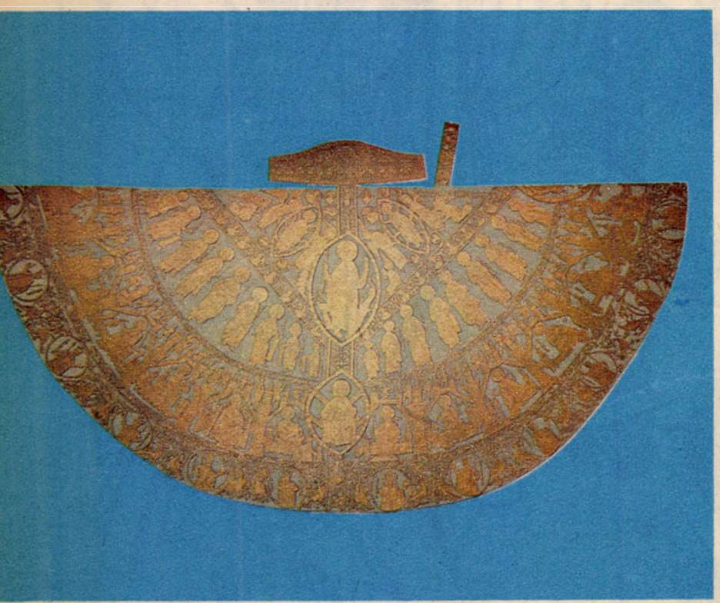

A koronázás pompáját a díszes fejék mellett egyéb ékszerek is emelték.
Ezek közé tartozott a palást, a jogar, az országalma is

Egy régi-régi — alig ismert — népmonda szerint, amikor a törökverő Hunyadi János kisebbik fiát, Mátyást Székesfehérváron királlyá koronázták, szomorú volt a tekintete. Az egyik főrangú nemes úr meg is kérdezte tőle: „Uram, királyom, talán bizony bánt valami?" Mátyás így válaszolt: „Látod a fejemen a koronát? Alig fénylik. Pedig mindenki azt mondja, hogy ez István király fényes koronája. Valóban az lenne?"

Azon nyomban megkérte az udvari ötvösöket és a híres tudósokat, hogy töviről-hegyire vizsgálják meg: ez-e az igazi magyar korona, a régi idők nagy tanúja! Szemrevették százan is, és mind azt mondták: „Nyugodj meg felség, az első nagy király koronája van a fejeden!"

Mátyás nem hitt nekik, mert hiszen a korona továbbra sem fénylett úgy igazából, ahogy szerette volna. Mit volt mit tennie, útnak indult az országában — fején a koronával — bízva benne, hogy valaki mégis csak megmondja az igazat. Ment, mendegélt, és egyszercsak egy faluba érkezett. Hát mit látott ott? A falu főterén egy deres, azon egy szegény rongyos jobbágy. A nagyhasú földesúr kidülledt szemmel ordított a legényére: „Üsd, üsd a bitangot, hiszen nem hajlandó megfizetni az adómat!" A szegény jobbágy sírva könyörgött: „Nagy jó uram, ne vögye el egyetlen malacocskámat, szöröncsétlen gyerökeim éhön pusztulnak!"

Mátyás szeme pillanatok alatt villant, mint derült égből a mennykő. Odaugrott és rákiáltott a legényre: „Hagyd a verést! Oldozd fel azt a szegényembert, és fektesd helyébe az uradat, azt a nagyhasú nemest!" A legény csak állt, mint akinek földbe gyökeredzett a lába. Mátyás ismét rákiáltott: „Csináld, ha mondom! Tudod ki áll előtted? Legfőbb parancsolód, a királyod!"

A legény is, a bámészkodó népség is, no meg a kövér földesúr is csak akkor ismerte fel, hogy Mátyás király áll előttük. Felismerték, mert akkor már a fején... a Napnál fényesebben ragyogott a korona.

Így szól a monda és mily nagy igazság van benne. Népünk, nemzetünk sok évszázados történelmében csak akkor fénylett igazán a korona, amikor hordozója egy kicsit is, de törődött az egyszerű emberek gondjával, bajával is. Voltak ilyenek: I. István, Könyves Kálmán, I. László, IV. Béla, Nagy Lajos, Mátyás. Az utóbbi négyszáz évben már alig akadt ilyen uralkodó.

Királyok birtokolták a magyar koronát, s mégis olyan hányatott volt a sorsa tíz évszázadon át.

Kalandos története 978 évvel ezelőtt kezdődött. Az államalapító István kérte II. Szilveszter pápától, s 1001 új év napján királlyá koronáztatta magát. A független magyar állam létét ettől az eseménytől számítjuk. Éppen ezért a korona nálunk nem is annyira a királyság, mint inkább az állam jelképe lett.

A történészek kutatásai szerint István király korában a korona még nem olyan volt, mint amilyen most. A mai korona ugyanis két részből áll. A felső része lehet csupán a Szilveszter pápától kapott fejék. Az alsót, az abroncskoronát pedig majd száz évvel később Dukasz Mihály görög császár küldte I. Géza királynak. Nagy valószínűség szerint I. László korában ötvözték egybe.

A koronázás minden korban díszes ünnepség keretében folyt le. A korona mellett még egyéb ékszerek is hozzájárultak a szertartás pompájához. A hegyi kristállyal ékesített buzogány alakú jogar az Árpád-korból való. Az aranyhímzéssel díszített bíborszövet koronázási palást eredetileg miseruhának készült. A hagyomány szerint István király felesége, Gizella királyné varrta. Az országalma az Anjou-korból származik. A hosszú kard pedig valószínűleg csak a XVI. században került a koronázási ékszerek közé.

Hányszor, de hányszor vitték, menekítették külországba? IV. Béla a tatárhordák elől az Adriai-tenger partján, Split városában rejtette el.

Mikor Mátyás 1458-ban trónra került, bizony akkor sem találta itthon a koronát. Frigyes osztrák császár 2500 aranyforintért elzálogosította. Így hát az igazságos királynak csak uralkodása hatodik évében, 1464-ben kerülhetett fejére a korona, miután azt 80 ezer aranyforintért visszavásárolta. Mátyás talán éppen ezért alkotott törvényt a korona őrzéséről ily szavakkal: „A király nem rendelkezik önhatalmúlag a koronával és gondoskodnia kell a korona megfelelő őrzéséről".

A mohácsi vész után a török szultán nem tartott rá igényt. Azt mondta, hogy nem szép, nincs eléggé díszítve. Így hát az országtipró Habsburgok birtokába került. Vészterhes évszázadok jöttek ezután. A török szultán és a német császár ellen kellett örökös küzdelmet folytatnunk. A függetlenségért, a létért való harcban telt népünk élete. S mi volt a korona sorsa? 1608-ban villám sújtott a pozsonyi vár egyik tornyába. Éppen oda, ahol a koronát őrizték. A fal ledőlt, de az arany fejék sértetlen maradt. Az uralkodó Habsburgok csodának vélték. Csodának, mely megmenti hatalmukat. Népünk pedig azt tartotta, hogy jelkép ez. István és Mátyás országa nem pusztulhat el. Amikor 1849-ben a magyar szabadságharc elbukott, Kossuthék sem azért ásták el Orsovánál a koronát, hogy egy újabb zsarnoknak tartogassák. (1867-ben mégis a zsarnok Ferenc József fejére került!)

A zsarnokokat csak századunkban tudtuk véglegesen elűzni a szovjet hadsereg segítségével. A koronát a fasiszta rémuralom utolsó napjaiban az országrontóknak sikerült kicsempészniük az országból. Olajoshordóba tették, földbe ásták... számítván arra, hogy egyszer még majd visszatérhetnek a hatalom jelképével. A szövetséges csapatok katonái azonban elfogták őket, a koronát és a többi ékszert biztonságba helyezték, őket pedig hazatoloncolták, hogy ítélkezzék felettük a nép.

Harminchárom évi távollét után az Egyesült Államokból új hazába, a népi Magyarországra tért vissza a korona. Immár a nép tulajdona lett. Rövidesen mindenki megláthatja, hiszen a Nemzeti Múzeum legféltettebb kincse.

Mindenki megláthatja, hogy olyan fényes, mint a Nap — és ilyen is marad!

FÜLEKI JÁNOS

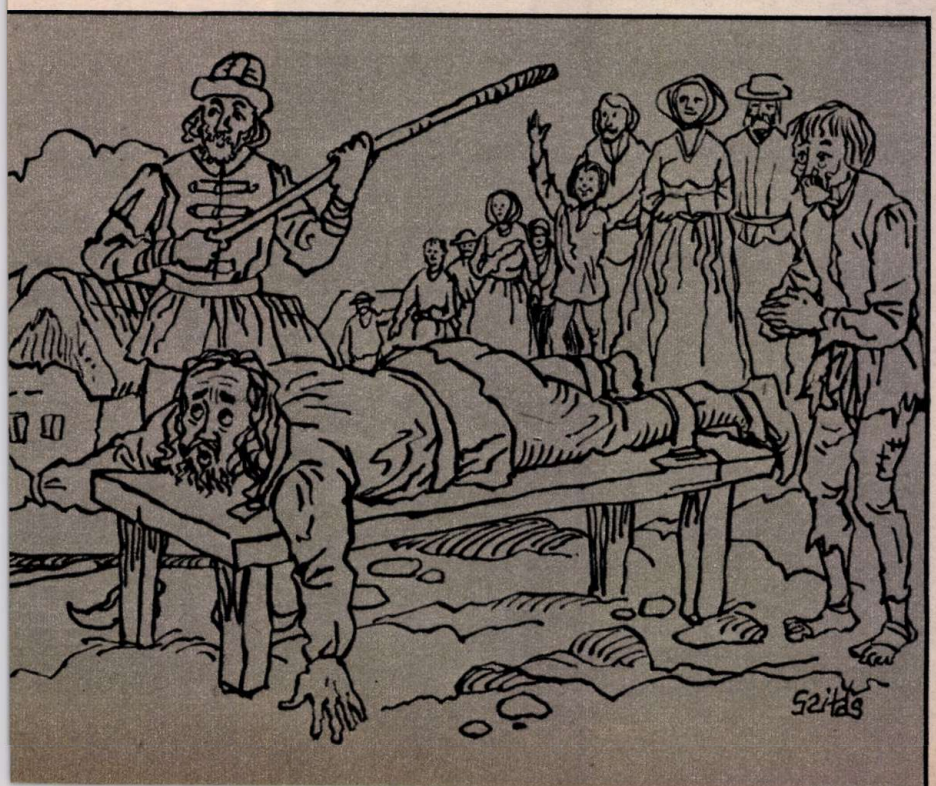

a műcsillagos műegbolt alatt

Lehozták nekünk
a csillagokat...
Azok, akik létrehozták
a Planetáriumot.
Azért tették,
hogy megismerjük
a csillagos eget,
hogy ne képzeletbeli
történeteink
legyenek róla,
hanem valóságos
ismereteink.
Nézzetek meg ti is
a csillagos ég földi moziját!

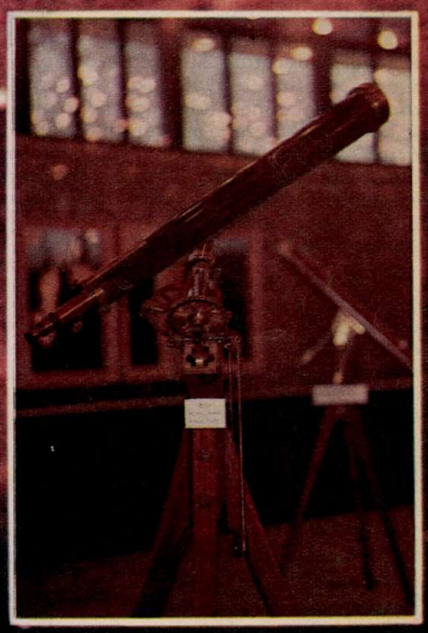

A műcsillagos műégbolt alatt

Alkonyodott.
Az égbolt kékje sötétszürkére váltott. Körös-körül a Duna-hidak, a budai hegyek, jellegzetes tornyaikkal és kupoláikkal, Pest épülettömbjei kivilágosodó ablakszemeikkel fekete árnyképként rajzolódtak az ég még vöröses sárga aljára.

De nem sokáig.

Egyre sötétebb lett.

És a már-már fekete égboltra kirajzolódott a holdsarló, aztán sorra kigyúltak a csillagok, és nemsokára ott sziporkázott felettünk a szeptemberi égbolt 8900 csillaga.

SZEPTEMBER – DECEMBERBEN

Történt pedig mindez decemberben, délelőtt 10 órakor (!), a pesti Népligetben!

Aztán egy óra alatt mindazt végignézhettük, ami napnyugtától napkeltéig zajlik le; közben kiruccantunk az Északi-sarkra, a világűrbe, megjelentek fejünk felett a különféle csillagképek: a Nagy Medve, a Kutya, az Ikrek, a Skorpió, láttunk csillaghullást, napfogyatkozást, üstököst, végül napfelkeltét.

Mindezt pedig kényelmes fotelben ülve, a kellemesen fűtött Planetárium kupolája alatt nézhettük végig.

A Planetárium: a csillagos ég mozija. Tavaly augusztus 20-a óta szórakoztatja és okosítja azokat, akik egy-egy órára betelepednek hatalmas kupolája alá, ahol szól a zene és képzett csillagászok kalauzolnak bennünket, földi halandókat a végtelen űrben. Ebben a végtelenben azonban jól kiismerheti magát az ember, ha nemcsak karácsonyfadíszeknek nézi a csillagokat.

A Planetárium persze nem csillagvizsgáló. Nappal hiába meresztené ott bárki is a szemét, csillagokat keresve, de este is csak akkor látná őket, ha tiszta volna az idő. Arról meg egyáltalán szó sem lehet egy csillagvizsgálóban, hogy decemberben a szeptemberi ég boruljon fölénk, az pedig különösen nem, hogy a déli féltekéről látható eget nézegessük.

A HATEMELETES ÉG

A Planetárium égboltja egy hatemelet magas kupola belseje, amelynek a felülete 1200 négyzetméter!

A csillagokat és más égitesteket a kupolaterem közepén álló vetítőberendezés „varázsolja" az égre. A vetítő háromembernyi magas és 255 kilogramm súlyú óriás. Egyik gömbjéből az északi, másikból a déli félteke csillagai vetíthetők a kupolára. A vezérlőpult seregnyi gombjával és fogantyújával minden olyan mozgás létrehozható, amilyet a valóságban is lehet látni a csillagos égen – csak ott nem mindig ilyen jól és nem bármelyiket bármikor.

Közben szól a muzskia és az előadó mindent megmutat (egy az égbolton ide-oda cikázó vörös nyíllal) és magyaráz. Ami a legérdekesebb: mind a 400 néző úgy hall mindent, mintha a beszélő csillagász a közvetlen közelében állna. Hangtorzító kongásnak – ami pedig nagyon jellemző például a kupola fedte templomokra – itt nyoma sincs. Ahogy mondani szokták: ennek a teremnek remek az akusztikája. Titka pedig 54 300 000 lyuk; egyenként 1,3 mm átmérőjű. Ezek a lyukak egymástól nem egészen félcentire helyezkednek el és beborítják az egész kupolát. Ez persze rontja a fényvisszaverést, de a néző nem veszi észre, mert a nagy vetítőfelületből mindössze 72 négyzetméternyit „lop el", ami még egy tizedét sem teszi ki. A lyukak mögött viszont hangelnyelő réteg helyezkedik el, ami minden hangvisszaverődést, tehát kongást, csengő visszhangot lehetetlenné tesz.

AZ ANDROMÉDA-KÖD MEG A TEJÚT

Mindjárt feltűnik a nézőnek, hogy a kupola egén ugyanúgy nem egyforma fényűek a csillagok, mint a valódin: a közelebbiek fényesebbek, a távolabbiak halványabbak.

Az Andromeda-ködöt is ki lehet venni, amely éppen azért látszik ködnek, mert távoli csillagrendszer lévén éppencsak hogy sejlik.

Nem úgy a mi csillagrendszerünk, a Tejút! Ennek a közeli csillagait különkülön láthatjuk, a távolabbiakat pedig fényes ködsávként.

Mellesleg megjegyezve: a „közeli" csillagok is sok fényévnyi, vagyis millió és billió kilométernyi távolságra vannak tőlünk.

A jénai (NDK) Zeiss művek remek technikáját dicséri, hogy ennek a sokféle fényerősségnek a megjelentetésére nem kell ugyanennyi különféle erősségű villanykörte. Mindegyik gömbben csak egy 1500 wattos égő van. A csillagok „fényét" pedig úgy szabályozzák, hogy az átvilágított lemezekre különféle nagyságú lyukakat fúrtak. A nagyobb lyuk fényesebb, a kisebb halványabb foltot ad. A fényt lencsék vetítik a kupolára. (Aki tudja, milyen drága mulatság fényképezőgéphez különféle lencséket venni, elgondolkodtat rajta, mibe kerülhet egy ilyen planetáriumi vetítőmasina a sokszáz precíziós lencséjével, egyéb szerelvényeiről nem is beszélve!)

Maga az épület sem akármilyen. Modern, szemrevaló, kellemes. A kupolatermet körülvevő körcsarnok tágas, tiszta és bár egyszerű, mégis ünnepélyes. A kiállított csillagvizsgáló távcsövek és történelmi regényekből ismert eszközök (szextáns, kronométer és más hasonlók) jól előkészítik a látogatót az igazi élményre. És tényleg igazi élmény.

Azon a decemberi délelőttön 400 gyerek ült a nézőtéren. Egyetlen-egyszer sem kellett rájuk szólni, hogy ne lármázzanak, hogy figyeljenek. Csönd volt. Mindenki áhítatosan nézte az égi színház előadását több, mint egy órán keresztül. Nem értünk rá unatkozni.

Teknős Péter

BENKŐ PÉTER

Benkő Péterrel a Thália Színház tagjával a barátságról beszélgettünk.

– A barátság, a barátkozás a lényemből fakad. Elválaszthatatlan tőlem. Bennem él, s ahogy az évek múlnak ez az érzés egyre erősödik. Ha gyerekkori élményeimre gondolok, elsősorban azok a fiúk jutnak eszembe, akikkel megbeszéltük gondjainkat, örömeinket. Akikkel együtt tervezgettünk, együtt építgettük a jövőnket. Igaz, a távolság, látszólag eltávolított bennünket. Valamennyien máshová kerültünk, más pályát választottunk, más gondokkal küzdünk, de ha összetalálkozunk – ugyanott és ugyanúgy folytatjuk a beszélgetést, mintha tegnap hagytuk volna abba. Most, felnőtt fejjel összetettebb fogalmat jelent számomra ez a szó. Mélyebb értelmű, hiszen most már több olyan problémát kell megoldanom, mint iskolás koromban.

– A barátaimmal most kevesebb időnk van hosszú beszélgetésekre, éjszakákba nyúló, szenvedélyes vitákra. Ám kapcsolatunkban odáig jutottunk, hogy félszavakból, mozdulatokból is megértjük egymást.

– Jó emberismerő vagyok, s így sosem határoztam el előre, ki lesz a barátom. Ehhez sok mindenre szükség van. Közös gondokra, egymás számára fontos mondanivalókra, egymásrautaltságra, kölcsönös érdeklődésre. Türelemre, becsületességre, tapintatra. Arra, hogy ne csak a pillanatnyi érdekek kapcsoljanak össze bennünket. Hogy ne felszínesen éljünk egymás mellett.

RAHAN — Küzdelem a horgascsőrűekkel 5.

A TÖBB MÉTER VASTAG HÓ ALATT VALÓBAN REMÉNYTELEN VÁLLALKOZÁS A KÉST KERESNI...

Csevegő

LÁNYOK ROVATA

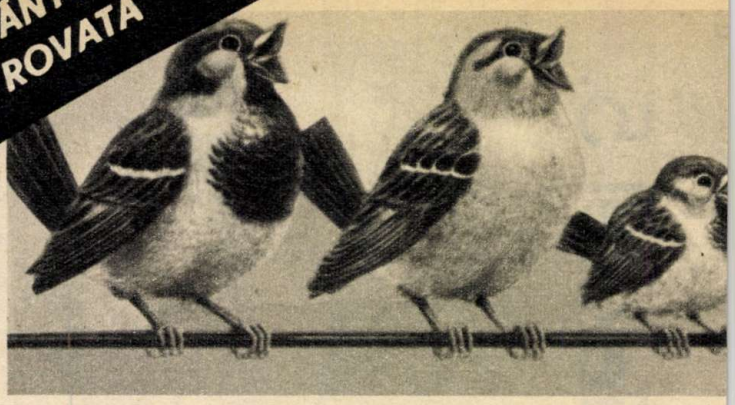

Csak ne egyszerre! Vagy egyenként csicseregjetek vagy fogjátok be a csevegőtöket!

ZSÍROS A BŐRÖD?

A természetes szépség megőrzésére minden embernek szüksége van. Főként akkor érezzük ezt igazán, amikor serdülőkorunkban mitesszerek, pattanások lepik el arcunkat. Házilag is kezelhetők ezek a kellemetlen elváltozások, de piszkos kézzel, mindenféle szakértelem nélkül „nekiesni" a kezelésnek oktalanság, hiszen a pattanások megfertőzhetik az egész bőrfelületet. A pattanás eltávolítása a kozmetikus vagy az orvos dolga. Amit mi magunk tehetünk, az leginkább a megelőzés. Naponta többször, de legalább reggel és este meleg vízben mosd meg az arcod, bőségesen használj hozzá szappant is. Ha mitesszereket látsz a bőrödön, alkalmazz tízperces kamillás gőzölést, ettől jól kitágulnak a pórusok és tiszta fehér kendővel nyomkodd ki a kis pontokat (mitesszereket). Azért fontos, mert ezekből is keletkezhetnek pattanások. Arctisztítás után ajánlatos Teenager arcszeszt használni. Vattával finoman töröld át vele a bőröd. Napjában kétszer is! Zsíros bőrre krémet ne tegyél!

Két arcpakolást is ajánlunk zsíros bőrre:

1. TOJÁSOS PAKOLÁS: egy tojás sárgáját egy kiskanál citromlével és egy kiskanál olajjal jól elkeverjük. Vékony rétegben kenjük az arcunkra. Bőrtápláló hatású, pattanásos, gyulladt bőrre ne alkalmazzuk.

2. ÉLESZTŐS PAKOLÁS: 3 dkg élesztőt kevés langyos tejjel elkeverünk, vastagon az arcunkra kenjük, és hagyjuk megszáradni rajta. Bőrtápláló, nyugtató hatású, ezért pattanásos, gyuladt arcra is alkalmas.

KÉNYEZTETÉS: Megfelel kislányom?

Úgy tűnik, hogy itt nem csak matematikáról esik szó.

A prágai Szedmicskából, testvérlapunkból vettük át ezt a két csinos ruhamodellt. A csehszlovák kislány már a tavaszt várja. Búzakék pulóvert visel, és világoskék nadrágkosztümöt, illetve huzatruhát. A cipője piros.

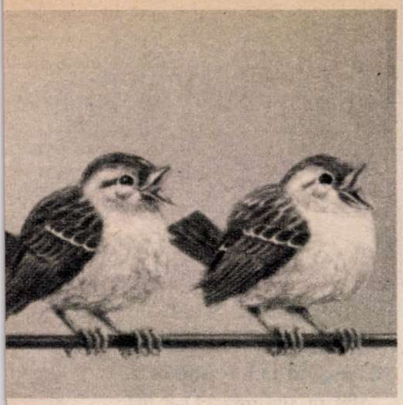

VÁLASZ LÁNYOKNAK

CENTIMÉTER '78: Lehet, hogy nem nevetne ki, de azért ne tudja meg! MARINA: Fiúk a Hahóba írjanak! TUDATLAN LÁNY: Igen, az anyukádtól. Nem, az úttörő-olimpia csak az úttörőké! KÉT ÉVE MÁR: Nem igazi a panaszod! Ha látod, hogy folyton téged néz, akkor te is nézed — nem igaz? ERIKA + LACI: Szép köztetek az a barátság . . . Ne rontsd el, ne veszekedj! CSENDES: Valóban szép lehet az a fiú! És kedves is. LILIOM: A rossz híredet te magad alapozod meg. Igen, baj! A saját korosztályodba tartozókkal köss barátságokat. FEKETE SZEMŰ: Én nem írnék neki, az biztos. Az ígéretét nem tartotta meg. VÁLASZTOK: A színművészeti Főiskolára gimnáziumi érettségi után lehet jelentkezni. VIDÁM BÁL: Fel a fejjel. PICUR ÉS PICI: Üljetek össze, ti a két barátnő és beszéljétek meg együtt N. E. és Sz. J. ügyét. CSOKA: Szia, hányadikos vagy? — ezt mondd neki. JAJ A BARÁTNOM!: Rendes kislány vagy, igen, békítsd ki őket! OLEG: Bízzátok a dolgot a fiúra. Döntsön ő. MENNYIT ÉR EGY BARÁT?: A jó barátság „mennyivel" nem mérhető. Nálatok azonban baj van ezen a téren. Ne csüggedj, majd rendbejönnek a dolgok. TUDNI SZERETNÉM: Kovács Katinak nincs kislánya, sőt kisfia sincs. HÉT: Ne csinálj belőle titkot. Örsi összejövetelen mondd el, válasszatok közösen másik mókamestert. ZÖLD TINTA: Az a fiú pedig „zöldfülű", ha ilyesmiért csúfol. Tudnia kellene, hogy a lányok időnként pár napig sápadtabbak, mint máskor. FEKETE TULIPÁN: A szerelem az más. Ha rád néznek, kedvesek hozzád — még nem szerelmesek. HEGYOLDAL: Kirándulásra mindenképpen nadrágot vegyél fel, hiszen az sokkal kényelmesebb. A MI UTCÁNK: Az emberek sok mindent félreértenek. Azt is, hogy te fiúkkal jó barátságban vagy. Persze, vigyázz, mert „nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja". MIT TEGYEK?: Erre a jeligére még mindig nem válaszolok, hiszen több százan írtok ilyen jeligét. Nincs ötletetek jeligére? ÚTTÖRŐ: Ha sirdogálsz, azt hiszik, hogy tehetetlen és gyenge vagy. 2 SZÁL VÖRÖS ROZSA: Soha többé senki másra nem nézhet az a fiú? VÁLASZT VÁROK: A Dózsa sportegyesület címe: Budapest, VI. Eötvös u. 7.

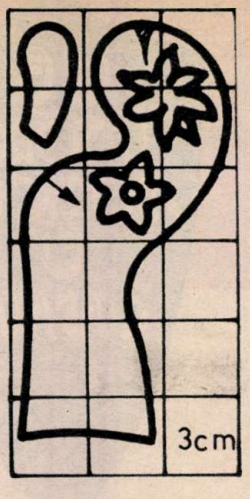

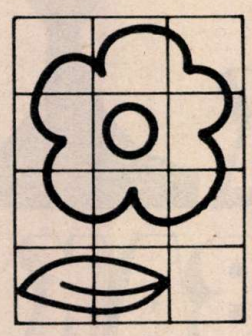

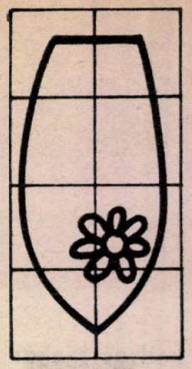

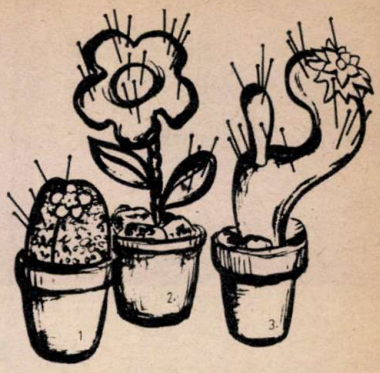

TŰPÁRNA

GÖMBKAKTUSZ: a felnagyított szabásminta szerint 3 különböző mintázatú vászonlapot szabunk. Az oldalrészek összevarrása után szivaccsal kitömjük, majd az alsórészt összevarrjuk. Az egyik oldalrészt díszítsük élénkszínű horgolt csillagvirággal. Egy kocka 3 cm.

SZÁRASVIRÁG: a virágformát 2 db kék, vagy piros filclapból szabjuk. A középkört sárga filckarikákból készítjük. A sziromrészt fonalmaradékkal kitöltjük, a virágszéleket azután hímzőfonallal, apró fércöltéssel körbevarrjuk. A leveleket zöld filcből, 2—2 db összeillesztésével, középen láncöltéses összevarrással készítjük. A virágszárat középen kötőtű vagy drótmerevítéssel, vastag spárgával sűrűn körbetekerve készítjük.

Egy kicsit több ügyességet kíván az INDÁS KAKTUSZ. Szövetből, vagy filcből 2 tekergő, nagy, és két kicsi fiakaktusz lapot szabunk. A nagy forma felső szélén keskeny behajtást, domborítást készítünk. A nyílvonal, az alapanyag szálirányát jelenti. Az oldalszélre tarka horgolt csillagvirágot tűzünk.

TERMESSZÜNK ÉKSZERT!

Újra és újra tudomásul kell vennünk, hogy a divatról csak kellő tisztelettel szabad beszélni, mert mindig előrukkol valami meglepetéssel. Lám, ezentúl akár a réten is letéphetjük a kedvünkre való ékszert, amit aztán egy kis vízzel telt üvegcsébe helyezve a nyakunkba akaszthatunk. Hallatlan előnye a dolognak, hogy ily módon minden alkalomra és minden ruhához más és más díszt viselhetünk. Néhány ötlet:

ISKOLAKÖPENYHEZ: jelentős méretű könnyezőpálma. Kifejezi a hangulatot, ráadásul mögé lehet rejtőzni. BEVÁSÁRLÁSHOZ: szépen fejlett kaktusz. Remek ellenszer a tumultus megelőzéséhez. HÁZIBULIRA: cola-cserje. Állítólag kellemes üdítő készíthető belőle. KIRÁNDULÁSRA: Paprika, paradicsom, esetleg retek. Az ilyen medália egy részét elfogyaszthatjuk az uzsonnához. BIZONYÍTVÁNY OSZTÁSKOR: érett mustárnövény, bő terméssel. Hihetetlen módon lerövidíti a szülői intelmeket.

És így tovább . . .

-R -R

ARANYKÖPÉSEK

SZÁMTAN: Ha egyenes arányosságot grafikonon ábrázolunk, egyenes görbét kapunk.

ÉLŐVILÁG: A bálna hátsó szárnyai vízszintesek.

A pingvinek a pingvidéken élnek.

A szervezet legkisebb összetevői a sejtek.

Máté Valéria, Debrecen

DOLGOZATI HIBÁK: Azt nem lehet biztosan tudni: Álmos valóban élt-e vagy csak mondai alak, hanem hogy Árpád az ő fia volt, az már bizonyos.

Az osztrák katonák úgy megijedtek a magyar huszároktól, hogy hanyatt vágódva futni kezdtek.

II. József, Mária és Terézia fia volt.

Többféle kerek számot ismerünk, de a legkerekebb a nulla.

A görögök helénáknak nevezték magukat.

Szolimánt a szigeti ostromnál megölték, ezért egyelőre felhagyott azzal a szándékával, hogy Magyarországot meghódítsa.

A sztetoszkóp olyan cső, amellyel az orvos az ember mellébe néz a fülével.

Bombay éghajlata olyan egészségtelen, hogy lakosai máshol laknak.

Nagy Katalin, Vaja

Szép és kedves szokás jutalmazni az elmúlt év legjobb felnőtt, ifjúsági és úttörő sportolóit. Nos, 1977-ben az úttörősportban

ŐK VOLTAK A LEGJOBBAK!

Nehéz feladaton jutottunk túl a segítségetekkel. A Magyar Úttörők Szövetsége Országos Elnöksége, valamint a Pajtás szerkesztősége, a vörösnyakkendős közvéleményt reprezentáló mintegy ezer szavazat alapján döntött **„Az év úttörő sportolója, 1977"** címek odaítéléséről.

Mindez persze egyáltalán nem jelenti azt, mintha a többiek eredményeit akár a legcsekélyebb mértékben is lebecsülnénk, de hát az úttörősport több ezer kiváló képviselőjének mégsem adhatunk díjakat. Az igazi jutalmat amúgy is elnyerték már: a játék meg az egészség örömét.

A Címet és a Pajtás szerkesztősége által felajánlott serlegeket a következők nyerték:

LÁNYOK

DONKÓ ILDIKÓ (Szolnok m.) – atléta.

A négytusa egyéni összetett verseny (338 p.), és a távolugrás úttörő-olimpiai bajnoka (547 cm).

HOLADICS KATALIN (Pest m.) – atléta.

500 m síkfutás: 1:17,5 p!

HORVÁTH GABRIELLA (Baranya m.) – atléta.

A II. kcs. négytusa összetett verseny bajnoka. (284 p.).

KÉKESI ERZSÉBET (Nógrád m.) – sífutó.

A sífutás, a biatlon és az összetett verseny úttörő-olimpiai bajnoka.

SZÉKELY ADÉL (Vas m.) – tájékozódási futás.

Egyéniben arany-, váltóban bronzérem az úttörő-olimpián.

ZSÍROS GABRIELLA (Békés m.) – tornász.

Az „A" kategóriás verseny egyéni összetett bajnoka, és valamennyi szeren aranyérmes!

GALBÁCS JUDIT (Nógrád m.) – atléta.

A kisdobos háromtusa győztese, valamennyi versenyszámban első helyezett. Magyar Úttörők Szövetsége különdíját kapja.

FIÚK

BAUER MIHÁLY (Komárom m.) – atléta.

Magasugrás: 186 cm, úttörő-olimpiai csúcs!

KÁPOSZTÁS ZOLTÁN (Budapest) – asztaliteniszező.

Győzelmeinek se szeri, se száma. Az úttörő-olimpián egyéniben és párosban aranyérmes.

KERESZTES SÁNDOR (Csongrád m.) – atléta.

100 m síkfutás: 11,2 m!

KOCZUR KÁLMÁN (Budapest) – tájékozódási futás.

Az úttörő-olimpián 3 perc 20 másodperccel előzte meg a 2. helyezettet.

KOVÁCS ZSOLT (Budapest) – sífutás.

Összetett verseny, biatlon, váltó: arany. Sífutás: ezüst.

TEMES GYÖRGY (Győr-Sopron m.) – atléta.

Négytusa összetettben 343 pont, ez már nemzetközileg is remek eredmény!

FAZEKAS LÁSZLÓ (Komárom m.) – atléta.

A kisdobos háromtusa egyéni bajnoka. A Magyar Úttörők Szövetsége Országos Elnöksége különdíját kapja.

CSAPATOK

BÉKÉSCSABA, 2 sz. ÁLT. Isk. – leány torna.

BUDAPEST, – leány tájékozódási futóváltó.

DUNAÚJVÁROS, VASVÁRI PÁL Ált. Isk. – leány és fiú kézilabdacsapat.

GYŐR, MÓRA FERNC Ált. Isk. – fiú tornászcsapat.

KECSKEMÉT, DR. MOLNÁR ERIK Ált. Isk. – fiú röplabdacsapat.

ZSOMBÓ, KÖZPONTI Ált. Isk. – leány és fiú tollaslabdacsapat.

Valamennyi csapat úttörő-olimpiai bajnokságot nyert 1977-ben.

A díjak átadására 1978. február 28-án kerül sor, melyre az érdekeltek levélben kapnak meghívást. Az eseményről természetesen riportban számolunk majd be, és ekkor közöljük azoknak a nevét is, akik – a szavazólapok beküldői közül – értékes jutalmakat nyertek a sorsoláson.